آزمون کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی ۱۳۹۲

زبان عمومی و تخصصی

Part A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3) or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

561. Currently 80 percent of drugs are shot down in early clinical trials because they are not effective or are even ....
1) intense 2) initial 3) toxic 4) prior

562. With such rapid advances in the field of human transplantation, researchers such as myself are now beginning to consider what some have previously .... unthinkable: transplanting a human brain.
1) deemed 2) pursued 3) perplexed 4) excluded

563. Weather forecasters are a frequently humbled bunch. No matter how far their science advances, the atmosphere finds ways to .... prediction.
1) underlie 2) defy 3) expose 4) strive

564. Many armed groups .... mix with the population to avoid identification. Sometimes they actually use civilians as shields.
1) inherently 2) coincidentally 3) persuasively 4) deliberately

565. After receiving a phone call that a bomb had been planted somewhere in the hotel, Police ordered the .... of the building.
1) resistance 2) evacuation 3) authority 4) invalidity

566. Cosmologists, however, can make .... about the early universe based on the cosmic microwave background radiation, which was emitted about 400,000 years after the big bang.
1) concessions 2) ramifications 3) foundations 4) deductions

567. **The fact that there are many earth-like planets in the universe supports the widely held view that life .... the universe.**
1) pervades 2) innovates 3) exemplifies 4) overlaps

568. **Centuries before the development of effective cannons, huge artillery pieces were demolishing castle walls with .... the weight of an upright piano.**
1) estimations 2) ensembles 3) barricades 4) projectiles

569. **People in their late 90s or older are often healthier and more .... than those 20 years younger.**
1) civil 2) durable 3) robust 4) concurrent

570. **One of the first prominent geologists to raise concern that global warming might .... a catastrophic collapse of the Antarctic ice cap was J. H. Mercer.**
1) trigger 2) negate 3) exceed 4) replace

Part B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3) or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Our hunt for caloric restriction mimetics grew out of our desire to better understand caloric restriction's many effects on the body. Scientists first recognized the value of the practice more than 60 years ago, when they found that rats (571) .... a low-calorie diet lived longer on average than free-feeding rats (572) .... a reduced incidence of conditions (573) .... What is more, some of the treated animals survived longer than the oldest-living animals in the control group, (574) .... that the maximum life span (the oldest attainable age), not merely the average life span, increased. Various interventions, such as infection-fighting drugs, can increase (575) ...., but only approaches that slow the body's rate of aging will increase the maximum life span.

571. 1) feed 2) they were fed 3) fed 4) feeding

572. 1) to have 2) had 3) in having 4) and had

573. 1) in old age they became increasingly common
2) that become increasingly common in old age
... common in increasingly old age

574. 1) which means 2) but means 3) it means 4) what it means

575. 1) the average time in survival population
2) a survival population average time
3) a population's average survival time
4) the survival time in average population

Part C: Reading Comprehension
Directions: Read the following passages and decide which choice (1), (2), (3) or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

The research into the life and times of Muhammad, and determining the genuine parts of the sunnah, was an important early reason for scholarship in or about the Arabic language. It was also the reason for the collecting of pre-Islamic poetry; as some of these poets were close to the prophet-Labid actually meeting Muhammed and converting to Islam-and their writings illuminated the times when these event occurred. Muhammad also inspired the first Arabic biographies, known as al-sirah al-nabawiyyah; the earliest was by Wahb ibn Munabbih, but Muhammad ibn Ishaq wrote the best known. Whilst covering the life of the prophet they also told of the battles and events of early Islam and have numerous digressions on older biblical traditions.

576. **What does the passage mainly discuss?**
1) Codifying Arabic Grammar
2) First Arabic Biographies
3) Islamic Scholarship
4) Life of the Prophet

577. **According to the passage, determining the .... parts of the sunnah was an important early reason for scholarship in or about Arabic language.**
1) fraudulent 2) false 3) fake 4) real

578. **What was the reason for collecting pre-Islamic poetry?**
1) Labid's research into the life of Muhammad
2) The investigation into the authenticity of the sunnah
3) Labid's meeting Muhammad and his converting to Islam
4) The investigation into the life and times of pre-Islamic era

579. According to the passage, the .... Arabic biography was written by ....

1) first - Wahb ibn Munabbih
2) first - Muhammad ibn Ishaq
3) most famous - the prophet himself
4) most famous - the prophet's companions

580. Which of the following is NOT true of books known as al-sirah al-nabawiyyah?

1) They cover the life of the prophet.
2) They tell of the battles of early Islam.
3) They are all written by early Islamic poets.
4) They have digressions on other biblical traditions.

PASSAGE 2:

Some of the earliest work studying the Arabic language was started in the name of Islam. Tradition has it that the caliph Ali, after reading a copy of Qur'an with errors in it, asked Abu al-Aswad al-Du'ali to write a work codifying Arabic grammar. Khalil ibn Ahmad would later write Kitab al-Ayn, the first dictionary of Arabic, along with works on prosody and music, and his Persian pupil Sibawayh would produce the most respected work of Arabic grammar known simply as al-Kitab or The Book.

Other caliphs exerted their influence on Arabic with 'Abd al-Malik making it the official language for administration of the new empire, and al-Ma'mun setting up the Bayt al-Hikma or House of Wisdom in Baghdad for research and translations. Basrah and Kufah were two other important seats

584. The word 'influence' in line 8 is closest in meaning to ....

1) control 2) power 3) effect 4) prestige

585. Which of the following is regarded by the author as a center or centers for translation?

1) Baghdad
2) Basrah
3) Basrah and Kufah
4) Kufah

Passage 3:

The Qur'an had a significant influence on the Arab language. The language used in the Qur'an is called classical Arabic and while modern Arabic is very similar, the classical is still the style to be admired. Not only is the Qur'an the first work of any significant length written in the language it also has a far more complicated structure than the earlier literary works with its 114 suras (chapters) which contain 6,236 ayat (verses). It contains injunctions, narratives, homilies, parables, direct addresses from God, instructions and even comments on itself on how it will be received and understood. It is also, paradoxically, admired for its layers of metaphor as well as its clarity, a feature it mentions itself in sura 16:103.

Although it contains elements of both prose and poetry, and therefore is closest to Saj or rhymed prose, the Qur'an is regarded as entirely apart from these classifications. The text is believed to be divine revelation and is seen by Muslims as being eternal or 'uncreated'. This leads to the doctrine of i'jaz or inimitability of the Qur'an which implies that nobody can copy the work's style.

586. What does the passage mainly discuss?

1) The Qur'an and Islam
2) Inimitability of the Qur'an
3) Elements of Prose and Poetry
4) Divine Instructions and Comments

587. According to the passage, the .... Arabic is still the style to be admired.

1) spoken 2) modern 3) classical 4) colloquial

588. It is mentioned in the passage that the Qur'an has a .... structure than the earlier literary works with its 114 chapters.

1) far more difficult
2) far more important
3) much more significant
4) much more complicated

589. What does the word 'injunctions' in line 7 refer to?

1) advices 2) morals 3) orders 4) stories

590. The author finally concludes that the Qur'an is admired because it ....

1) has narratives as well as parables
2) contains both injunctions and homilies
3) contains both instructions and comments
4) has layers of metaphor as well as clarity

۵۶۱. گزینه ۳) معمولا ۸۰ درصد از داروها در آزمایش‌های اولیه بالینی کنار گذاشته می‌شوند، زیرا نه تنها تاثیرگذار نیستند، بلکه مسموم‌کننده نیز می‌باشند.

۱) قوی، شدید ۲) اولیه، ابتدایی ۳) سمی و مسموم‌کننده ۴) پیشین، سابق

۵۶۲. گزینه ۱) با پیشرفت‌های سریع در زمینه پیوند انسانی، محققانی چون من، شروع به فکر کردن به مسایلی همچون پیوند مغز انسان می‌کنیم که قبلا افرادی آن را غیرقابل تعمق فرض کرده بودند.

۱) پنداشتند، فرض کردند. ۲) دنبال کردند، اتخاذ کردند.

۳) مبهم و پیچیده دانستند. ۴) مستثنی کردند.

۵۶۳. گزینه ۲) هواشناسان معمولا افراد متواضعی هستند (فروتنانه پیش‌بینی می‌کنند و مدعی نیستند) اهمیتی ندارد چقدر به دانش‌شان افزوده شود، جو (هوا)، راه‌هایی برای مخالفت با پیش‌بینی‌ها می‌یابد.

۱) در زمینه و زیرچیزی بودن ۲) مخالفت کردن، به مبارزه طلبیدن

۳) فاش کردن، افشا کردن ۴) کوشش و جهد کردن

۵۶۴. گزینه ٤) بسیاری از نظامیان عمدا وارد جمعیت می‌شوند تا شناسایی نشوند و در واقع گاهی آنها از غیرنظامیان به عنوان سپر استفاده می‌کنند.

۱) ذاتا، فطرتا ۲) هم‌زمان ۳) به طور متقاعدکننده ٤) عمدا

۵۶۵. گزینه ۲) پلیس پس از دریافت تماسی مبنی بر اینکه بمب جایی در هتل نصب شده است دستور تخلیه ساختمان را داد.

۱) پایداری، ایستادگی و مقاومت ۲) تخلیه

۳) توانایی و قدرت اختیار ٤) عدم امتیاز، بطلان

۵۶۶. گزینه ٤) کیهان‌شناسان براساس میکروموج‌های کیهانی که حدود ٤۰۰ هزار سال بعد از انفجار بزرگ ساطع شد، می‌توانند به استنتاج‌هایی درباره آغاز جهان دست یابند.

۱) امتیاز انحصاری ۲) انشعاب ۳) پایه و اساس، بنیان ٤) استنتاج‌ها و استنباط‌ها

۵٦۷. گزینه ۱) این حقیقت که سیارات شبیه به زمین در جهان بسیارند، نظر رایجی را که حیات به صورت انبساطی گسترش می‌یابد، تحت حمایت قرار می‌دهد.

۱) نفوذ می‌کند، گسترش می‌یابد. ۲) نوآوری می‌کند.
۳) با ذکر نمونه نشان می‌دهد. ٤) تطابق می‌یابد.

۵٦۸. گزینه ٤) *قرن‌ها پیش از توسعه توپ‌های موثر، قسمت‌های عظیم توپخانه‌ها، با گلوله‌هایی (توپ‌هایی) به وزن یک پیانوی ایستاده، دیوار قلعه‌ها را ویران می‌کردند.*

۱) تخمین‌ها، حدس و گمان‌ها ۲) یک مرتبه، به طور دسته‌جمعی
۳) موانع، سنگربندی‌ها ٤) گلوله‌ها، توپ‌ها

۵٦۹. گزینه ۳) *انسان‌ها در اواخر ۹۰ سالگی‌شان و یا کهنسال‌تر، اغلب سالم‌تر و تنومندتر از ۲۰ سال قبل‌شان هستند.*

۱) مدنی ۲) بادوام، پایدار ۳) تنومند و قوی‌هیکل ٤) متقارن، هم‌زمان

۵۷۰. گزینه ۱) از اولین زمین‌شناسان برجسته که باعث تشدید نگرانی درباره گرمایش جهانی که ممکن است منجر به فروپاشی فاجعه‌بارِ پهنه‌های یخی آتلانتیک شود، جی – اچ مرکر بود.

۱) منجر شدن ۲) خنثی کردن ۳) تخطی کردن ٤) جایگزین کردن

جست‌وجوی مکرر ما درباره محدودیت کالری، امید ما را در فهم بهتر اینکه محدودیت کالری تاثیرات زیادی روی بدن دارد، افزایش می‌دهد. در ابتدا دانشمندان (نقش) تمرین و ورزش را، بهتر از ٦۰ سال پیش هنگامی دریافتند که متوجه شدند، موش‌هایی که با رژیم‌های کم‌کالری تغذیه می‌شدند از متوسط موش‌هایی که با کالری آزاد تغذیه می‌شدند بیشتر زنده می‌ماندند و در رویارویی با شرایطی که میان سنین بالا بسیار رایج شده است، کمتر در معرض خطر قرار می‌گیرند.

آنچه بیشتر مشهود است این است که بعضی از موش‌هایی که تحت کنترل بودند، بیشتر از آخرین حیوان زنده گروه کنترل، زنده می‌ماندند و به این معناست که نه تنها ماکزیمم طول عمر (بیشترین سن قابل دست‌یابی)، افزایش یافت بلکه متوسط طول عمر نیز افزایش یافت.

ملاحظه‌گرهای دیگر چون: داروهای ضدعفونی می‌توانند متوسط زمان بقای یک جمعیت را افزایش دهند. اما تنها رویکردهایی که باعث کند شدن نرخ رشد بدن می‌شوند، سبب افزایش حداکثر طول عمر می‌شوند.

۵۷۱. گزینه ۳) فعل مجهول می‌خواهیم (ماضی)، گزینه اول (حال) است و حذف می‌شود. گزینه دوم هم صحیح نیست؛ چون rats داریم و فعل می‌خواهیم و گزینه ٤ نیز گذشته نیست.

۵۷۲. گزینه ٤) جمله جدید شروع شده نیاز به *and* داریم. گزینه‌های دیگر، کاربردی ندارند.

۵۷۳. گزینه ۲) بیان مطلب علمی و ثابت شده است و همیشه زمان حال ساده استفاده می‌شود.

۵۷٤. گزینه ۱)

۵۷۵. گزینه ۳)

متن ۱:

تحقیقات حول زندگی و دوره محمد و تعیین قسمت‌های حقیقیِ سنت، دلیلی ابتدایی و مهم برای تحقیقات آکادمیک درون‌زبانی و برون زبانیِ عربی می‌باشد. همچنین دلیلی برای جمع‌آوری اشعار پیش از اسلام بود. همان‌طور که بعضی از این شاعران چون «لبید» به پیامبر نزدیک بودند، محمد را ملاقات می‌کردند و نوشته‌هایشان نمایان‌گر زمان وقوع رخدادها می‌باشد. محمد همچنین، الهام‌بخش نخستین بیوگرافی‌های عربی بود که به عنوان «سِیرة النبویة» شناخته می‌شدند. اولین آنها متعلق به «وهب بن منبّه» بود. اما «محمدبن عشاق» شناخته‌شده‌ترینِشان را نوشت که ضمن دربرداشتن زندگی پیامبر، از قهرمانان و وقایع صدر اسلام نیز سخن به میان می‌آورد و انحرافات (تفاوت‌هایی) با اصول قدیمی‌ترِ فهرست‌نگاری دارد.

۵۷۶. گزینه ۳) این متن بیشتر درباره چه چیزی صحبت می‌کند؟

۱) تدوین قواعد عربی ۲) نخستین بیوگرافی‌های عربی ۳) تحقیقات اسلامی ٤) زندگی پیامبر

۵۷۷. گزینه ٤) بر طبق متن، تعیین قسمت‌های .... سنت یک دلیل ابتدایی و مهم برای تحقیقات آکادمیکِ درون‌زبانی و برون‌زبانی عربی می‌باشد.

۱) حیله‌گر، فریب‌آمیز ۲) غلط و اشتباه ۳) جعلی ٤) حقیقی و واقعی

۵۷۸. گزینه ۲) دلیل جمع‌آوری اشعار پیش از اسلام چه بود؟

۱) تحقیق لبید حول زندگی محمد ۲) تحقیق در صحت و اعتبار سنت

۳) ملاقات لبید با محمد و اسلام آوردن او ۴) تحقیق حول زندگی و دوران پیش از اسلام

۵۷۹. گزینه ۱) بر طبق متن .... بیوگرافی عربی توسط .... نوشته شده بود.

۱) اولین ـ وهب بن منبّه ۲) اولین ـ محمد بن عشاق

۳) معروف‌ترین ـ توسط خود پیامبر ۴) معروف‌ترین ـ هم‌نشینان پیامبر

۵۸۰. گزینه ۳) کدام عبارت درباره کتاب‌های شناخته‌شده به عنوان «السیرة النبویة» صحیح نمی‌باشد؟

۱) آنها زندگی پیامبر را تحت پوشش قرار می‌دهند.

۲) آنها جنگ‌های صدر اسلام را بازگو می‌کنند.

۳) همه اینها توسط شعرای صدر اسلام نوشته شده است.

۴) انحراف‌هایی (تفاوت‌هایی) با اصول فهرست‌نگاری دارند.

متن ۲:

برخی از اولین آثار که زبان عربی را مورد مطالعه قرار می‌دادند، با ظهور اسلام آغاز شدند. نقل شده است که خلیفه علی، بعد از خواندن رونوشتنی از قرآن که شامل خطاهایی بود از ابوالاسد الدئلی خواست تا اثری بنویسد که قواعد عربی را تدوین کند. خلیل ابن احمد بعدها «کتاب العین» یعنی اولین قاموس عربی، و در امتدادش نیز آثاری در علم عروض و موسیقی می‌نویسد و شاگرد فارسی زبانش ارزشمندترین اثر زبان عربی را که در واقع به عنوان «الکتاب» و یا «این کتاب» شناخته شده است، نگارش می‌کند.

خلفای دیگر نیز به نوعی تاثیر خود را بر زبان عربی گذاشتند. «عبدالملک» که زبان عربی را، زبان رسمی اداره امپراطوری جدید قرار داد و مأمون با تأسیس «بیت الحکمة» یا خانه دانایی و حکمت برای ترجمه و تحقیقات در بغداد، تاثیر خود را در زبان عربی گذاشت. بصره و کوفه نیز دو مرکز از مهم‌ترین مراکز آموزش در آغاز دنیای عرب بود و رقابتی شدید بین‌شان بود.

۵۸۱. گزینه ۲) کدام عنوان برای متن بالا مناسب‌تر است؟

۱) عربی به عنوان زبان رسمی ۲) ضرورت قواعد عربی

۳) اولین کتاب رسمی سیبویه ۴) تأسیس دارالحکمة

۵۸۲. گزینه ۲) بر طبق متن زبان‌شناسی عربی:

۱) توسط سیبویه آغاز شد. ۲) با ظهور اسلام آغاز شد.

۳) با خلیل ابن احمد آغاز شد.۴) هنگامی که دارالحکمة توسط مأمون پایه‌ریزی شد، آغاز شد.

۵۸۳. گزینه ٤) در متن ذکر شده است که سیبویه .... اثر قواعد عربی را که به عنوان «الکتاب» شناخته شده است، نوشت.

۱) کم‌اهمیت‌ترین ۲) مشهورترین ۳) هوشمندانه‌ترین ٤) ارزشمندترین

۵۸٤. گزینه ۳) واژه **influence** در سطر ۸ به کدام معنا نزدیک‌تر است؟

۱) کنترل ۲) قدرت ۳) تاثیر ٤) پرستیژ

۵۸۵. گزینه ۳) کدام مرکز و یا مراکز ترجمه مورد نظر نویسنده قرار گرفته است؟

۱) بغداد ۲) بصره ۳) بصره و کوفه ٤) کوفه

متن ۳:

قرآن تاثیر بسزایی در زبان عربی داشت. زبانی که در قرآن مورد استفاده قرار گرفته عربی کلاسیک است و با وجود اینکه به عربی مدرن نیز بسیار شبیه است، اما عربی کلاسیک سبکی است که هنوز مورد تحسین واقع می‌شود. قرآن اولین اثر عربی می‌باشد که با این وسعت و اهمیت نوشته شده است و ساختار بسیار پیچیده‌تری نسبت به آثار ادبی پیشین نیز دارد. دارای ۱۱٤ سوره و ٦۲۳٦ آیه است. شامل دستورات (فرمان‌ها و نهی‌ها)، حکایات، موعظات، تماثیل (داستان‌های اخلاقی) و نشانه‌های مستقیم از طرف خداوند و دستورالعمل‌ها است و حتی شامل توضیحاتی حول خود قرآن و چگونگی دریافت و درک و فهم آن نیز می‌باشد. به واقع همان‌طور که برای استعارات و (کنایاتش) مورد تحسین قرار گرفت، برای وضوح و روشنی‌اش نیز مورد تحسین واقع شد. خصیصه‌ای که خودش را در سوره ۱٦:۱۰۳ این طور معرفی می‌کند.

اگرچه ارکان (عناصر) نظم و نثر را داراست و بنابراین، نزدیک‌ترین به سجع و نثر قافیه‌دار نیز می‌باشد، اما کاملا خارج از این دسته‌بندی‌ها ملاحظه شده است (دانسته شده است). اول این باور وجود دارد که متن قرآن سرچشمه الهی و از جانب وحی اوست و در دیدگاه مسلمانان کتابی ازلی به شمار می‌آید. دوم این ما را به سمت دکترین اعجاز و بی‌مانند (بی‌تقلید ـ غیرتقلیدی) بودن قرآن می‌برد (می‌کشاند) که به طور ضمنی بر اینکه کسی نمی‌تواند از سبک غیرتقلیدی این اثر رونویسی کند (تقلید کند) دلالت دارد.

۵۸۶. گزینه ۱) این متن بیشتر درباره چه چیزی بحث می‌کند؟

۱) قرآن و اسلام ۲) غیرتقلیدی (بی‌مانند) بودن قرآن

۳) ارکان نثر و نظم ۴) دستورالعمل‌ها و توضیحات الهی

۵۸۷. گزینه ۳) بر طبق متن عربی .... هنوز سبکی قابل تحسین است.

۱) صحبت‌کرده‌شده ۲) مدرن ۳) کلاسیک ۴) محاوره‌ای، مصطلح

۵۸۸. گزینه ٤) در متن ذکر شده است که قرآن ساختار .... به نسبت آثار ادبی ابتدایی‌تر دارد و دارای ١١٤ سوره است.

۱) بسیار مشکل‌تر و سخت‌تر ۲) بسیار مهم‌تر ۳) بسیار معنادارتر ٤) بسیار پیچیده‌تر

۵۸۹. گزینه ۳) واژه injunctions در خط ۷ به چه چیزی اشاره دارد؟

۱) نصایح ۲) معنویات ۳) دستورات و فرمان‌ها ٤) داستان‌ها

۵۹۰. گزینه ٤) نویسنده در آخر نتیجه‌گیری می‌کند که قرآن به دلیل اینکه .... مورد تحسین قرار گرفته است.

۱) شامل حکایات است همان‌طور که تماثیل را نیز دربرمی‌گیرد (در عین حال که حکایات دارد شامل تماثیل نیز می‌باشد).

۲) شامل هر دوی فرمان‌ها و موعظات می‌باشد.

۳) دستورالعمل‌ها و توضیحات را دربرمی‌گیرد.

٤) دارای لایه‌های کنایات و استعارات است همان‌طور که (در عین حال که) به وضوح بیان شده (دارای وضوح می‌باشد).

■■ عيّن الصحيح في‌الإعراب و التحليل الصرفي (۵۹۵ - ۵۹۱)

۵۹۱. «قلن حاشَ لله، ما هذا بشراً، إنْ هذا إلّا ملك كريم»:

۱) بشراً: اسم ـ يستوى فيه الواحد و الجمع و الذكر و الأنثى ـ نكرة ـ معرب ـ صحيح‌الآخر ـ منصرف / خبر مفرد للناسخ و منصوب

۲) حاش: فعل ماضٍ ـ للغائب ـ مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد من باب مفاعلة (أصله: حاشي) ـ مبني / فعل و فاعله «الله» و الجملة فعلية

۳) ملک: مفرد مذكّر ـ نكره مخصّصة ـ معرب / مستثنى متّصل، و مرفوع بالتبعية للمستثنى منه المحذوف على أنّه بدل، و المبدل منه خبر

۴) ما، إن: كلاهما من الحروف المشبّهة بـ «ليس» أو الحجازيّة، و هما من النواسخ ـ قد بطل عملهما بانتقاض نفي خبرهما بحرف «إلاّ»

۵۹۲. «إذا ذكر جليسک عندک أحداً بالسوء فاعلم أنّک ثانيه.»:

۱) ثانِي: مفرد مذكّر ـ مشتق و اسم فاعل ـ معرف بالإضافة ـ معرب ـ صحيح‌الآخر ـ منصرف / خبر «أنّ» المفرد و مرفوع بضمّة مقدّرة

۲) ذكر: ماضٍ ـ للغائب ـ مجرّد ثلاثي ـ صحيح و سالم ـ متعدٍّ ـ مبني للمجهول ـ مبني على الفتح / فعل شرط و نائب فاعله «جليس» و الجملة فعلية و مضاف إليه و مجرور محلّاً

۳) إذا: اسم غيرمتصرف ـ من أدواتّ الشرط غيرالجازمة و من الأسماء الملازمة للإضافة إلى المفرد ـ نكرة مخصّصة ـ مبني / ظرف غيرمتصرف أو مفعول‌فيه للزمان و متعلّقه فعل «ذكر»

۴) اِعلم: أمر – للمخاطب ـ مجرّد ثلاثي ـ صحيح و سالم ـ متعدٍّ ـ مبني على السكون / فعل و فاعله الضمير المستتر فيه وجوباً تقديره «أنت» و الجملة فعلية و جواب الشرط و اقترانه بالفاء واجب

٥٩٣. «و كنت كذِي رجلين: رجل صحيحة و رجل رَمى فيها الزمانُ، فشُلَّتِ»:

١) ذِي: اسم - من الأسماء الخمسة - نكرة مخصّصة - معرب / مجرور بالياء بحرف الجرّ؛ كذِي: جار و مجرور و متعلّقهما فعل «كنت»

٢) شُلّت: للغائبة - مجرّد ثلاثِـي - صحيح و مضاعف (إدغامه جائز) - متعدّ - مبنى للمجهول / فعل و نائبفاعله الضمير مستتر فيه جوازاً تقديره «هِيَ»

٣) رمى: ماضٍ - للغائب - مجرّد ثلاثِـي - معتل و أجوف (إعلاله بالقلب) - مبنى على الفتح المقدّر / فعل و فاعله ضمير «هو» المستتر، و الجملة فعلية و نعت

٤) رجل (الأُولى): اسم - مفرد مؤنّث (معنوى و مجازى) - نكرة مخصّصة / بدل تفصيل أو تفريع، و مجرور بالتبعية للمبدلمنه أو مرفوع على أنّه خبر لمبتدأ محذوف

٥٩٤. «فأصبحوا قد أعاد الله نعمتَهم إذ هم قريشٌ و إذ ما مثلَهم بشرُ»:

١) هم: ضمير منفصل للرفع - للغائبين - معرفة - مبنى على السكون / فاعل لفعل محذوف وجوباً يفسّره «أعاد» و الجملة فعلية و مضافإليه و مجرور محلّاً

٢) أعاد: ماضٍ - للغائب - معتل و أجوف (إعلاله بالإسكان بنقلالحركة و بالقلب) - لازم - مبنى للمعلوم / فعل و مع فاعله مصدر مؤوّل و خبر «أصبح»

٣) إذ: اسم غيرمتصرّف - من الأسماء الملازمة للإضافة إلى الجملة - نكرة مخصّصة / ظرف أو مفعولفيه للزمان، و يستفاد التعليل من معنى الكلام

٤) أصبحوا: للغائبين - مزيد ثلاثِـي بزيادة حرف واحد من باب إفعال (هذا للتعدية) - مبنى على الضمّ / فعل تامّ و فاعله ضمير الواو البارز

٥٩٥. «فأشكو و يشكو ما بقلبِـي و قلبه كلانا على شكوى أخيه أمينُ»:

١) كلانا: اسم - من الأسماء الملازمة للإضافة - ملحق بالمثنّى - معرّف بالإضافة - معرب / مبتدأ و مرفوع بالألف و الجملة اسمية، و «نا» ضمير متصل و مضافإليه و مجرور محلّاً

■■ عيّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۶۰۰-۵۹۶)

۵۹۶. عيّن الصحيح فی الأوزان الصرفيّة للأسماء التالية:

۱) طاغوت: فاعلوت / رُماة: فُعَلة
۲) باعة: فَعَلَة / إغاثة: إفْعَلَة
۳) أكابر: فعاعل / تغاضِـی: تفاعيل
۴) سَيِّد: فَعِّل / قيّوم: فَعّول

۵۹۷. عيّن ما حذف فيه العائد:

۱) إلهـی؛ و ارزقنـی بما اُحبّ!
۲) اِعمل المعروف لمن يعرف!
۳) ربّ؛ وفّقنـی بما يفيدنِـی!
۴) يسرّنِـی ما يعجبک فی حياتک!

۵۹۸. عيّن الصحيح فی التؤكيد:

۱) الطالب هو بنفسه شارک فی السباق.
۲) كنّا كلّنا سائلين عن سبب تراجع الوفود.
۳) الولدان كلّهما دُعيا إلى جلسة الإستشارة.
۴) شارک الفريقان نفساهما فی هذا الإنتاج.

۵۹۹. عيّن ما ليس فيه نون التؤكيد:

۱) اُكتُبَ الدرسَ!
۲) اُدرُسا؛ يا طالب!
۳) لاتُهِنِ الفقير!
۴) لاتُهِينَ الفقيرَ!

۶۰۰. عيّن الصحيح عن العدد:

۱) ۱,۰۰۱ اتومبيل = ألف و إحدى سيّارة
۲) ۱۱۵,۰۰۰ دفتر = مائة و الخمسة عشر ألفاً كتاب
۳) ۱,۰۰۰,۱۲۳ كتاب = المليون و الثلاث و العشرون و المائة كتاباً
۴) ۳,۲۵۶,۰۰۲ ميز = ثلاثة ملايين و مائتان و ستّة و خمسون ألف منضدة و منضدتان

۶۰۱. عيّن الواو العاطفة:

۱) كلّ ما خلق فی هذا العالم و ما عليه من الواجب.
۲) لست اليوم و زميلک ذاهباً إلى المكتبة.
۳) ناديتک أنت و زميلک جالسين فی السّاحة.
۴) دخلت أنا المدينة و أذان الصبح.

۶۰۲. عيّن ما ليس فيه ناسخ:

۱) إن الجدُّ لمرغوب فيه.
۲) أشهد أن لن يقوم أحد بهذا الأمر.
۳) تبيّن أن لايكتب لهم جزاءٌ.
۴) أخبرتهم أن حان وقت الامتحان.

۶۰۳. عیّن التوکید المعنوی:

۱) کنّا ذاهبین معهم أنفسهم.
۲) کانوا أنفسهم یظلمون.
۳) دعوا أنفسهم إلی الضیافة.
۴) أعادوا الأمر إلی أنفسهم.

۶۰۴. عیّن ما یجوز فیه ذکر عامل الاسم المنصوب:

۱) غفرانک و إلیک المصیر!
۲) الفرص لاتُفوّتها، فهی لن‌تعود إلیک.
۳) بنا طلّاب العلم یعتمد، فالتزمونا!
۴) حیاتک حیاتک، فهی أوّل نعمة أُعطیت.

۶۰۵. عیّن الصحیح:

۱) الکتابَ إن تقرأ تجد فیه خیراً کثیراً.
۲) ذهبت إلی المعرض لکنّنی أیَّ شیء ما اشتریت.
۳) الضیوفَ ما دعوت إلی حفلة أُسبوع الکتاب.
۴) إلی الکلیّة أُحبّ أن أذهب حتّی أستفید من مکتبتها.

۶۰۶. عیّن ما فیه البدل فقط:

۱) الطّالبة جلست أُختها مریم.
۲) حاول النبیّ محمد (ص) لإثارة عقول الناس.
۳) غرست فی السّاحة الشجرة الزیتونیّة.
۴) یا مربّی الأجیال المعلّم؛ طوبی لک!

۶۰۷. عیّن الصحیح فی الحال:

۱) ذلک قلیلاً زادِی. ۲) هی قارئةً نائمةٌ. ۳) بعث الله رسولاً النبیّ. ۴) ما أحسن مجداً الطّالب!

۶۰۸. عیّن الخطأ:

۱) یا أیّتها المعلّمةَ؛ طوبی لک!
۲) یا معلّمُ معلّماً؛ هذه هی نتیجة جهدک!
۳) یا علیّ الأُستاذَ؛ أُدع لنا فی دعائک!
۴) یا محمدُ رسولُ السّلام؛ لن ننساک أبداً!

۶۰۹. عیّن الخطأ (فی الاستنباط من العبارة):

۱) الطالبَ مجتهداً ظننتُ. (ظنّ المتکلّم مقصور علی کون الطالب مجتهداً.)
۲) ظننتُ الطالب مجتهداً. (اجتهاد الطالب من البدایة کان محلّ الظنّ.)
۳) الطالبُ مجتهدٌ ظننتُ. (لم‌یکن المتکلّم ظانّاً من البدایة، بل متیقّن.)
۴) الطالبُ ظننتُ مجتهدٌ. (ظنّ المتکلّم قد تغلّب علیه أخیراً.)

۶۱۰. عیّن الخطأ للفراغین: «انکسرت رجلی ....»؛ / تقال العبارة لمن ....

۱) انکسارات / یحتاج إلی تؤکید علی وقوع الفعل.

۲) اِنکسارتین / یسأل عن دفعات وقوع الفعل.

۳) انکسارین / یسأل عن نوعیّة الانکسار.

۴) انکساراً / ظهر علیه الشکّ و الرّیب.

۵۹۱. گزینه ۱) در گزینه ۲، «حاشَ» اسم است که برای تنزیه به کار رفته است. (موسوعة النحو و الصرف و الإعراب، ص ۳۲٤) در گزینه ۳، «ملک» مستثنی مفرغ است نه متصل. در گزینه ٤، تنها حرف «إن» به علت نقض خبرش به «إلّا» ملغی از عمل شده است، در حالی که در این گزینه گفته: بطل عملها، در صورتی که «ما» در اینجا عمل کرده است. (یوسف/ ۳۱)

۵۹۲. گزینه ٤) «ثانی» در گزینه ۱، منقوص است نه صحیح‌الآخر - در گزینه ۲، فعل «ذکر» معلوم است نه مجهول - در گزینه ۳، «إذا» اسم دائم‌الإضافه به جمله است نه مفرد و متعلق به جواب شرط یعنی «اعلم» می‌باشد. (مخصصه بودن آن صحیح است؛ چرا که مضاف‌الیه دارد.)

یادآوری: از خصوصیات «إذا» این است که ظرف در معنای مستقبل است، غالبا متضمن معنای شرط، خافض برای فعل شرطش بنابر اضافه، متعلق به جواب شرط و فقط بر جمله فعلیه اضافه می‌شود. (موسوعة النحو و الصرف و الإعراب، ص ۳٦)

۵۹۳. گزینه ٤) در گزینه ۱، «کاف» متعلق به محذوف است؛ چون خبر واقع شده است. در گزینه ۲، ادغام در «شُلّت» واجب است؛ چون صیغه ٤ ماضی می‌باشد. در گزینه ۳، فعل «رمی» اجوف نیست، همچنین فاعل آن هو مستتر نمی‌باشد بلکه «الزمان» است.

یادآوری ۱: ادغام فعل مضاعف در ۵ صیغه اول ماضی واجب و در مابقی ممتنع است.

ادغام فعل مضاعف در تمام صیغه‌های مضارع به جز ٦ و ۱۲ واجب است و در ٦ و ۱۲ ممتنع است. در فعل امر و مضارع مجزوم مانند مضارع است، با این تفاوت که در صیغه‌های ۱، ٤، ۷، ۱۳ و ۱٤ ادغام جایز است.

یادآوری ۲: «رجل» از اعضای زوج بدن بوده، بنابراین مؤنث معنوی و مجازی می‌باشد. اعضای زوج بدن مؤنث هستند به جز خدّ، مرفق و حاجب.

۵۹٤. گزینه ۳) در گزینه ۱، «هم» مبتدا است و نیازی نیست که آن را فاعل برای فعل محذوف بگیریم؛ چرا که «إذ» بر جمله اسمیه نیز وارد می‌شود. در گزینه ۲، «أعاد» متعدی است و مصدر مؤول نیز نمی‌باشد. در گزینه ٤، «أصبحوا» برای تعدیه نیست بلکه لازم می‌باشد. البته «إذ» در گزینه ۳ برای تعلیل به کار رفته است. بنابر قولی حرف است نه اسم، اما در اینجا قول دیگری که آن را ظرف گرفته است، ذکر شده است.

۵۹۵. گزینه ۱) در گزینه ۲، «أخی» اسم منقوص نیست و در معنا فاعل «شکوی» است، نه مفعول‌به. در گزینه ۳، باید عمل در متنازع‌فیه را به عامل دوم بدهیم؛ چون در این صورت به عامل اول ضمیر مفعولی نمی‌دهیم. اما اگر عمل را به عامل اول دهیم، عامل دوم باید ضمیر متصل منصوبی گرفته و «یشکوه» می‌شد. (هر ۲ عامل مفعول‌به نیاز دارند.) (مبادی العربیه، قسم النحو، ج ٤، درس تنازع)

در گزینه ٤ «بقلبی» متعلق است به محذوف؛ چرا که صله واقع شده است.

یادآوری: جار و مجرور و ظرف اگر خبر یا صفت یا صله و یا حال واقع شوند، متعلق به محذوف هستند.

۵۹۶. گزینه ۲) لازم به یادآوری است که «إغاثة» در اینجا مصدر ثلاثی مجرد است نه از باب افعال، بنابراین وزن «إفعَلَة» برای آن صحیح است. إغْوَثة ← إغاثَة

در گزینه ۱، «طاغوت» بر وزن «فَعَلُوت» از «طغی» می‌باشد که قلب مکانی بین واو و غین صورت گرفته و بعد از قلب واو به الف «طاغوت» می‌شود. طَغَوُوث ← طَوَغُوت ← طاغوت

در گزینه ۳، «أکابر» بر وزن أفاعل و «تغاضی» بر وزن تفاعل می‌باشد. در گزینه ٤، «سید» بر وزن فَیْعِل و «قَیّوم» بر وزن فیعول می‌باشد.

یادآوری: جمع مکسر از وصف معتل‌اللام که بر وزن فاعل بوده و دلالت بر مذکر عاقل می‌کند بر وزن «فُعَلَة» ساخته می‌شود، مانند «رُماة» در گزینه اول، که مفرد آن «رامی» است، و در صورتی که صحیح‌اللام باشد بر وزن «فَعَلَة» ساخته می‌شود، مانند باعة در گزینه ۲، که مفرد آن «بائع» بوده است.

(شرح ابن عقیل، ص ٤۵۹)

۵۹۷. گزینه ۱) در گزینه‌های ۲، ۳ و ٤ هو مستتر در یعرف، یفید و یعجب عائد صله می‌باشد.

نکته: غالبا در صورتی عائد صله محذوف است که اسم موصول «ما» بوده و صله فعل متعدی باشد که مفعول نگرفته است.

۵۹۸. گزینه ۲) در گزینه ۱، «هو» تأکید نیست؛ چون مؤکَّد آن اسم ظاهر است و به وسیله ضمیر تأکید نمی‌شود. در گزینه ۳، باید به جای «کلهما» از «کلاهما» که مختص به مثنی است، استفاده کنیم؛ چون «کل» برای الفاظ جمع یا الفاظی به کار می‌رود که دارای اجزا باشد و در مثنی کاربرد ندارد. در گزینه ٤، بنابر قول أصحّ در مثنای «نفس» باید لفظ «أنفس» را به کار ببریم.

(شرح ابن عقیل، ج ۲، ص ۲۰۷)

۵۹۹. گزینه ۳) در این سوال، فرض بر این است که در صورت اتصال نون تأکید، آیا این افعال درست است یا خیر. فعل در گزینه‌های ۱ و ٤ بنابر صیغه ۷ صحیح می‌باشد، أکْتُبِنَّ و تُهینَنَّ.

گزینه ۳ با توجه به کسره آخر فعل، صیغه ۱۰ بوده و حذف حرف عله در آن جایز نیست. صحیح عبارت چنین است: لاتَنهِينَّ.

۶۰۰. گزینه ٤) عبارت در گزینه ۱، «ألف سيارة و سيارة» می‌باشد. در گزینه ۲، تنوین «ألف» باید حذف شود؛ چون مضاف به معدود خود می‌باشد.

در گزینه ۳، «کتاباً» باید مجرور شود؛ چون معدود «مأة» مفرد و مجرور است. اما در مورد تقدیم وجوبی آن بر «الثلاث والعشرون» قاعده‌ای شنیده نشده است.

۶۰۱. گزینه ۳) مثنی آوردن «جالِسَيْن» دلیل بر این است که در اینجا «زمیل» عطف بر ضمیر «ک» شده است. در گزینه‌های ۲ و ٤، واو معیت می‌باشد. در گزینه ۲، مفرد بودن خبر دلیل آن بوده و در گزینه ٤، از نظر معنا عطف جایز نیست. در گزینه ۱ نیز، «من الواجب» که خبر «کل» می‌باشد، در صورت عطف باید به «من الواجبات» تبدیل می‌شد.

۶۰۲. گزینه ٤) در گزینه ۱، لام فارقه می‌باشد که بر سر خبر «إن» مخففه می‌آید تا آن را با نافیه اشتباه نگیریم. بنابراین «إن» در گزینه ۱ مخففه می‌باشد. در گزینه‌های ۲ و ۳ به علت فاصله افتادن بین أن و فعل بعدش به وسیله «لَنْ» و «لا»، مشخص می‌شود که این «أن» نیز مخففه می‌باشد. (موسوعة النحو و الصرف و الاعراب، ص ۱۵۷) اما دخول «أن» بر سر فعل ماضی در گزینه ٤ دلیل بر این است که این «أن» مصدریه بوده و از حروف مشبهة بالفعل نمی‌باشد. (همان منبع، ص ۱۶۲)

۶۰۳. گزینه ۱) در گزینه ۲ «أنفسهم» مفعول‌به مقدم برای «یظلمون» است. در گزینه ۳، مفعول برای «دعوا» و در گزینه ٤، مجرور به حرف جر می‌باشد و تنها در گزینه ۱ «أنفسهم» تأکید معنوی برای «هم» در معهم می‌باشد.

۶۰٤. گزینه ۱) گزینه‌های ۲، ۳ و ٤ به ترتیب از باب اشتغال، اختصاص و اغراء می‌باشد که در همه آنها حذف عامل مفعول‌به واجب می‌باشد.

(مبادی العربیة، قسم النحو، ج ٤، مقدمه درس تحذیر و اغراء)

اما «غفرانک» مفعول مطلق است برای فعل محذوف و حذف عامل آن جایز است.

۶۰۵. گزینه ۳) در گزینه ۱، «الکتاب» مشغول‌عنه بوده و چون قبل از ادات شرط آمده است رفع آن واجب است. در گزینه ۲، «أيّ» استفهام و شرط نیست که صدارت‌طلب باشد، بنابراین تقدیم آن به عنوان مفعول‌به بر عاملش جایز نیست.

در گزینه ٤، تقدیم جار و مجرور «إلی الکلیّة» بر عامل خود «أن أذهب» جایز نمی‌باشد.

۶۰۶. گزینه ۲) در گزینه ۱، «مریم» عطف بیان است و بدل نیست، چون در نیت احلال نمی‌باشد؛ یعنی اگر مبدل‌منه را برداریم و به جای آن بدل بگذاریم، جمله به علت نداشتن ضمیر رابط به سوی مبتدا غلط می‌شود.

در گزینه ۳ «الزیتونیّة» صفت است و اگر می‌خواست بدل باشد باید می‌گفتیم «الزیتونة». در گزینه ٤، «المعلم» نمی‌تواند بدل باشد چون در نیت احلال نیست.

۶۰۷. گزینه ۱) حال آوردن از مبتدا زمانی جایز است که ذوالحال آن اسم اشاره باشد تا در معنای أشیر إلیه بوده و مفعول آن را در معنا ذوالحال بگیریم. (همان منبع، ص ۲٤٤، قائده ٤) این مسأله در گزینه ۲ رعایت نشده است. در گزینه ۳ حال وجود ندارد و در گزینه ٤ نیز فاصله بین فعل تعجب و متعجب‌منه آن جایز نیست، پس باید «مجدًا» مؤخر شود. (لازم به یادآوری است که کلید اولیه سؤالات، پاسخ صحیح را به اشتباه ۲ عنوان کرده است.)

۶۰۸. گزینه ٤) «رسول السلام» در این گزینه تابع منادا بوده و چون صفت مضاف مجرد از «ال» می‌باشد، نصب آن واجب است. (همان منبع، ص ۲۰۹، مبحث تابع منادی)

یادآوری:

- اعراب توابع منادای مفرد
  - نعت
    - مفرد (غیرمضاف) ← دو وجهی (رفع و نصب)
    - مضاف
      - مقرون به «ال» ← دووجهی (رفع و نصب)
      - مجرد از «ال» ← وجوب نصب
  - معطوف
    - مقرون به «ال» ← دو وجهی
    - مجرد از «ال» ← حکم منادای مستقل
  - بدل ← حکم منادای مستقل
  - تأکید و عطف بیان ← دو وجهی

۶۰۹. گزینه ٤) این سؤال مربوط به الغاء از مباحث افعال قلوب است. در گزینه‌های ۱ و ۲، چون الغاء صورت نگرفته است، پس ۲ مفعول آن که در اصل اشاره به «اجتهاد طالب» دارد محل ظن و گمان می‌باشد حتی اگر بر «ظننتُ» مقدم شوند. ولی در جمله ٤ چون الغاء صورت گرفته، بنابراین «ظننتُ» جمله معترضه محسوب شده است و «اجتهاد طالب» محل ظن و گمان نیست.

۶۱۰. گزینه ۱) مفعول مطلق تأکیدی جمع بسته نمی‌شود، پس نمی‌توان «انکسارات» را تأکید برای فعل «انکسرت» گرفت. اما در گزینه ۲، به علت اینکه مصدر «انکسار» با گرفتن «ة» به صورت مَرَّة درآمده، بنابراین مفعول مطلق عددی است. «انکسارین» در گزینه ۳ دلالت بر ۲ نوع انکسار دارد، پس نوعی است و «انکساراً» در گزینه ٤ نیز تأکیدی بوده و برای رفع شک و گمان به کار رفته است.

■■ عيّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۶۳۰-۶۱۱)

۶۱۱. عيّن الصحيح:

۱) «والله خلقكم من تراب»: التقديم للتّقوية

۲) «قُتل الخرّاصون»: تقديم المسند للتأكيد و الاهتمام

۳) «إنّ الله عنده علم السّاعة»: تقديم الخبر على أساس أصل اللّغة

۴) «فيومئذ لاينفع الّذين ظلموا معذرتهم»: تقديم المفعول به للاهتمام به

۶۱۲. «و يوم يعرض الّذين كفروا على النّار أليس هذا بالحقّ». عيّن الخطأ:

۱) فی الآیة إیجاز الحذف

۲) جاء الموصول للتهويل

۳) فی الآیة كمال الانقطاع

۴) حذف المسندإليه لإيجاد الخوف

۶۱۳. عيّن الخطأ فی أسباب الفصل:

۱) زعم العواذل أنّنی فی غمرة صدقوا و لكن غمرتی لاتنجلی (شبه كمال الاتّصال)

۲) من يهن يسهل الهوان عليه ما لجرح بميّت إيلام! (كمال الاتّصال)

۳) يتصوّر أخی أنّی غضبان، أراه مخطئاً فی ما تصوّر (شبه كمال الانقطاع)

۴) «قالوا سلاماً قال سلامٌ» (كمال الاتّصال)

۶۱۴. عيّن ما جاء الخبر فيه موضع الإنشاء للتفاؤل:

۱) لاتضيّعون الوقت أيّها الشّباب

۲) أدامَ الله ظلّک العالی

۳) غفرانک و إلیک المصير

۴) و بالوالدين إحساناً

۶۱۵. «و لعلّ أيّام الحياة قصيرة فعلام يكثر عتبنا و يطول» عيّن الخطأ فی الغرض من الخبر:

۱) بثّ الشكوى

۲) النّهی

۳) التّعجب

۴) النّفی

۶۱۶. عيّن الصحيح:

۱) ما فی المكتبة أقرأ، لكن أكتب!

۲) ما أنا أجبت عن السؤال و لا غيری!

۳) ما الكتاب اشتريت، و لكن استعرت!

۴) ما أجبت أنا عن السؤال و لا غيری!

۶۱۷. عیّن الخطأ:

۱) «تلک القری نقصّ علیک من أنبائها»: إنّ الأنباء کانت تختصّ بالعصور البعیدة.

۲) «ألم تر أنّ الله أنزل من السّماء ماء»: نکران الماء لاشتمال جمیع أنواع النزولات السّماویة.

۳) «سبّح لله ما فی السماوات و ما فی الأرض»: مجیء الموصول بشکل «ما» لشمولیّة المسبّحین.

۴) «من بعثنا من مرقدنا هذا»: مجیء اسم الإشارة للقریب لتمییز المشارإلیه و بیان قربه المعنوی.

۶۱۸. عیّن المسند الّذی أعتُنِی به کثیراً:

۱) «إنّه لایفلح الکافرون»

۲) «إنّ أرضِی واسعة فإیّای فاعبدون»

۳) « و ما علینا إلّا البلاغ المبین»

۴) «و ما کان الله معذّبهم و هم یستغفرون»

۶۱۹. عیّن ما هو أدلّ علی إثبات المسند للمسندإلیه:

۱) الصادق مؤمن.

۲) الصادق لقد آمن.

۳) إنّما الصادق یؤمن.

۴) إنّ الصادق لیؤمننّ.

۶۲۰. عیّن الخطأ عن الکنایة:

۱) اولئک قوم یوقدون نارهم فی الوادی. (التلویح)

۲) و لی صاحبٌ عَضْب المضارب صارمٌ. (عن الصفة)

۳) بنی المجدُ بیتاً فاستقرّت عمادُه علیناً فأعیا الناس أن یتحوّلا (عن النسبة)

۴) تسربلتُه و الذئبُ و سنانُ هاجعٌ بعین ابن لیلٍ ما له بالکری عهدُ (عن الموصوف)

۶۲۱. عیّن الخطأ فی نوع الاستعارة:

۱) یَهجم علینا الدهرُ بجیش من أیّامه و لیالیه. (المکنیّة المطلقة)

۲) رحم اللهُ امرأً ألجم نفسه بإبعادها عن شهواتها! (المکنیّة المجرّدة)

۳) و من ملکَ البلادَ بغیر حرب یَهون علیه تسلیمُ البلاد (التمثیلیة)

۴) و جَنیتم ثمرَ الوقائع یانــعاً بالنّصر من ورق الحدید الأخضر (المکنیّة المرشّحة)

۶۲۲. عیّن الاستعارة التمثیلیة:

۱) ألا أیّها السّیف الّذی لیس مــغمَداً و لا فیه مُرتابٌ و لا منه عاصم

۲) أعــیا زوالــک عــن مــحلٍّ نلته و لاتخرجُ الأقمارُ عن هالاتها

۳) لــعلّ عَتبک محمودٌ عــواقبُه و ربّما صحّت الأجسامُ بالعلل

۴) و فی تعب مَن یحسدُ الشّمسَ ضوءها و یَجــهد أن یأتی لها بضریب

۶۲۳. «و إن حَلفت لایَنقضُ النأی عهدَها فلیس لمخضوب البنان یمین» عیّن الخطأ عمّا فی البیت:

۱) التلویح
۲) المجاز العقلی علاقته السببیة
۳) الکنایة عن الموصوف
۴) المجاز المرسل علاقته الجزئیة

۶۲۴. عیّن الخطأ فی علاقة المجاز المرسل:

۱) تفرّقت کلمة القوم! (السببیة)
۲) نَسِیَ الطّینُ ساعةً أنّه طیـ .... نٌ حقیرٌ فصَال تیهاً و عربدَ (الآلیة)
۳) إنّ الّذین یأکلون أموال الیتامی ظلماً إنّما یأکلون فی بطونهم ناراً. (المسبّبیة)
۴) وکّلتُ بالدّهر عیناً غیر غافلةٍ من جود کفّک تأسو کلّ ما جرحا (الجزئیة)

۶۲۵. «و لاتجعل الشوری علیک غضاضةً فإنّ الخوافِی قوّةٌ للقوادم» عیّن الصحیح فی نوع التشبیه:

۱) ضمنی
۲) مفصّل
۳) مقلوب
۴) قریب مبتذل

۶۲۶. «و لایدینون دینَ الحقّ حتّی یُعطوا الجزیة عن یدٍ و هم صاغرون» فی الآیة من المحسّنات المعنویّة ....

۱) المشاکلة
۲) الاستطراد
۳) التوریة
۴) الإرصاد

۶۲۷. «فلئن بقیت لأرحلنّ بغزوةٍ تحوِی الغنائم أو یموت کریم» فی البیت من البدیع ....

۱) الإرصاد
۲) التجرید
۳) الإدماج
۴) حسن‌التعلیل

۶۲۸. عیّن الصحیح فی نوع البدیع:

۱) أُقلّب فـــیه أجـفانـِی کأنّی أعدّ بها علـی الدّهـر الذنـــوبا (الإرصاد)
۲) رأی العقیقُ فأجری ذاک ناظرهُ متیمٌ لجّ فی الأشـــواق خـــاطرهُ (الافـتنان)
۳) علی رأس عبدٍ تاج عزٍّ یَزیـــنه و فی رجل حرٍّ قید ذلٍّ یشیـــنه (الـــمقابلة)
۴) ما زُلزلت مصرُ من کیدٍ ألمّ بـها لکنّها رَقصت من عدلکم طَربا (أُسلوب‌الحکیم)

۶۲۹. «و استکبر الأخبارَ قبل لقائه فلمّا التقینا صغّر الخبرَ الخبر» البیت علی الوزن الأوّل من الطویل، فعیّن الصحیح فی تشکیل ما أُشیر إلیهما بخطّ:

۱) استَکبَرُ / الخَبَرَ
۲) أُستَکبِرُ / الخُبْرُ
۳) استَکبَرَ / الخُبْرُ
۴) أُستَکبِرُ / الخَبَرَ

۶۳۰. «فلم أر شیئاً کان أحسنَ منظراً　　　من المزن یجری دمعه و هو ضاحکُ
مَررنا علی الرّوض الّذی قد تبسّمت　　　رُباه و أرواحُ الأبارق تُسفکُ» فی البیتین من عیوب القافیة ....

۱) الإقعاد　　　۲) التضمین　　　۳) سنادالتأسیس　　　۴) سنادالرّدف

۶۱۱. گزینه ۱) در این گزینه، مسندالیه (الله) مقدم شده است و خبر فعلی است که ضمیر آن به مبتدا یعنی «الله» برمی‌گردد. پس گویا دوباره بر «الله» اسناد شده است: یک‌بار اسناد خبر به آن به عنوان مبتدا و دیگری اسناد ضمیر فعل به آن به عنوان فاعل و این سبب تقویت مسندالیه است.

۶۱۲. گزینه ۲) در این آیه شریفه (احقاف/ ۳۴) مجهول آوردن «یُعرَضُ» سبب حذف فاعل شده، پس گزینه ۱ صحیح است. از طرفی، جمله اول خبری و جمله «ألیس هذا بالحق» انشایی می‌باشد، پس بین آنها کمال انقطاع وجود دارد (گزینه ۳) و نیز حذف مسندالیه یعنی فاعل «یُعرَضُ» برای ایجاد خوف در دل کسانی است که کافر شده‌اند، پس گزینه ٤ نیز صحیح می‌باشد. اما دلیلی بر تهویل و ایجاد هراس به واسطه اسم موصول در این جمله وجود ندارد. ظاهرا برای تنبیه بر خطا ذکر شده است.

۶۱۳. گزینه ٤) در این گزینه، شبه کمال اتصال وجود دارد، برای اینکه «قال» دوم جواب سؤال مقدَّر است. گویا گفته می‌شود: در آن هنگام چه گفت؟ آنگاه جواب داده می‌شود، گفت: سلام.

(جواهرالبلاغه، ترجمه حسن عرفان، ج ۱، صص ۳۹٤-۳۹۳)

برای بررسی گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ به صفحات ۳۷۵، ۳۸۶ و ۳۷۷ منبع پیشین مراجعه شود.

۶۱٤. گزینه ۲) واضح است که «أدامَ الله» در گزینه ۲ خبری است که در جایگاه دعا برای طول عمر مخاطب در معنای تفاؤل به کار رفته است. در گزینه ۱، خبر در مقام تشویق مخاطب به کار رفته است. در گزینه‌های ۳ و ٤ مصدر «غفرانک» و «احساناً» جایگزین فعل امر شده‌اند و از ابتدا از صیغه‌های امر محسوب می‌شود.

(همان منبع، ص ۱۲۹)

۶۱۵. گزینه ٤) ترجمه عبارت چنین است: شاید ایام زندگی کوتاه باشد، پس برای چه عقاب و سرزنش ما زیاد است و به طول می‌انجامد.

با توجه به ترجمه، متکلم از کوتاهی روزگار شکایت می‌کند، از کثرت عتاب تعجب کرده و مخاطب را از آن نهی می‌کند، اما معنای نفی در این عبارت وجود ندارد.

۶۱۶. گزینه ٤) در گزینه ۱ تخصیص بر روی «فی المکتبة» است نه «أقرأ»، بنابراین بعد از «لکن» نباید «اکتب» می‌آمد. در گزینه ۲، چون نفی + مسندالیه + مسند (فعل) وجود دارد به این معناست که من نگفته‌ام ولی دیگران گفته‌اند، پس آوردن «و لاغیری» ناقض این مفهوم بوده و غلط می‌باشد. (همان منبع، ص ۲۵۱) در گزینه ۳ نیز تخصیص بر روی «الکتاب» می‌باشد نه «اشتریت»، پس آوردن «استعرت» بعد از «لکن» صحیح می‌باشد.

۶۱۷. گزینه ٤) در این گزینه، اشاره به قبر (مرقد) اشاره معنوی محسوب نمی‌شود.

۶۱۸. گزینه ۱) در این گزینه، ضمیر «ه» در «اِنّه» ضمیر شأن بوده، بنابراین توجه زیادی بر روی خبر آن که مسند است، صورت گرفته است. در گزینه‌های ۲ و ۳، اهتمام بر روی مسندالیه است نه مسند؛ چون جزئی که مقدم شده (در گزینه ۲) مفعول و جزئی که بعد از اِلّا آمده (در گزینه ۳) مبتدا و هر دو مسندالیه می‌باشند. در گزینه ٤ نیز تحضیضی صورت نگرفته است.

۶۱۹. گزینه ۱) در ۳ گزینه دیگر، خبر از نوع فعل می‌باشد که دلالت بر تجدد و حدوث می‌کند. فقط در گزینه ۱، خبر از نوع مفرد می‌باشد و دلالت بر ثبوت می‌کند.

البته صورت سؤال چندان گویا به نظر نمی‌رسد بهتر بود به جای «اثبات» لفظ «ثبوت» را به کار می‌برد.

۶۲۰. گزینه ۲) «عَضْب المضارب» کنایه از زبان است، بنابراین کنایه از موصوف می‌باشد نه صفت. ترجمه عبارت چنین است دوستی دارم که زبانش (چون شمشیر) برنده است.

یادآوری: کنایه برحسب معنایی که به آن اشاره می‌کند، بر ۳ قسم است: (جوهرالبلاغه، ترجمه حسن عرفان، ج ۲، صص ۲۱۱_۲۰۵)

۱ـ کنایه از صفت که مطلوب از آن صفت است. مانند: کثیرالرّما به معنای بخشنده؛

۲ـ کنایه از موصوف که مکنیٌ‌عنه آن موصوف است. مانند: موطن‌الأسرار به معنای قلب؛

۳ـ کنایه از نسبت: کنایه‌ای است که مراد از آن اثبات یا نفی چیزی برای چیز دیگر است.

مانند گزینه ۳ که کنایه از نسبت دادن «مجد» به ممدوح است. (همان منبع، ص ۲۱۷)

۶۲۱. گزینه ۱) در این بیت، حوادث و جنگ‌ها را به درختی میوه‌دار تشبیه کرده است. در آن «یانعا» از لوازم مستعارمنه بوده و «النصر» و «ورق الحدید الأخضر» از لوازم مستعارله می‌باشد، بنابراین استعاره مطلقه محسوب می‌شود.

یادآوری: استعاره به اعتبار ملائمات مستعارمنه و مستعارله به ۳ دسته تقسیم می‌شود:

۱ـ مرشّحه: در آن از لوازم و ملائمات مستعارمنه ذکر شده است، مانند: اولئک الذین اشترو الضلالة بالهدی فماربحت تجارتهم؛

۲ـ مجرده: در آن از لوازم و ملائمات مستعارله ذکر شده است، مانند: إشتر بالمعروف عرضک عن الأذی؛

۳ـ مطلقه: در آن از لوازم هیچ‌کدام ذکر نشده است، مانند: ینقضون عهدالله و یا از لوازم هر دو ذکر شده است، مانند بیت مذکور در سؤال. (همان منبع، صص ۱۸۱_۱۸۰)

۶۲۲. گزینه ٤) ترجمهٔ این بیت که از متنبی است، چنین است: کسی که به نور خورشید حسد ورزد و سعی کند مانند آن را بیاورد، در رنج و تعب است.

۶۲۳. گزینه ۱) با توجه به ترجمه عبارت مورد سؤال: اگر سوگند خورده که هجران و جدایی پیمان او را نمی‌شکند، پس بدان که زنان را سوگندی نیست. می‌بینیم که «مخضوب البنان» را کنایه از «مرأة» گرفته و چون واسطه‌های آن کم بوده و واضح می‌باشد، ایماء محسوب می‌شود نه تلویح؛ چرا که در تلویح واسطه‌ها فراوان هستند. (همان منبع، صص ۲۱۳_۲۱۲)

در گزینه ۲، نسبت دادن «ینقض» به «النأی» مجاز عقلی محسوب شده که علاقه آن سببیت است.

در گزینه ۳ منظور از «مخضوب البنان» زن می‌باشد که کنایه از موصوف است و در گزینه ٤ «بنان» که اشاره به انگشتان دست می‌کند، مجاز مرسل بوده و علاقه آن جزئیت است.

۶۲٤. گزینه ۲) در این بیت که از ایلیا ابوماضی است، در «الطین» اول مجاز مرسل وجود دارد که علاقه آن «ماکان» می‌باشد.

۶۲۵. گزینه ۱) تشبیه ضمنی آن است که مشبه و مشبه‌به در آن به شیوه‌ای از شیوه‌های معروف قرار نمی‌گیرد بلکه تلویحا به آن اشاره شده و از معنا فهمیده می‌شود. (البلاغة والواضحة، ص ٥٤) مانند این بیت از بشارین برد که تلویحا مشورت را به پرهای زیرین بال پرنده تشبیه کرده است که سبب تقویت او می‌باشد. ترجمه بیت چنین است: مشورت را بر خود مایه نقصان و خواری قرار نده، پس چه بسا پرهای زیرین پرنده که مایه قوت پرهای بزرگ او است.

۶۲۶. گزینه ۳) توریه آن است که گوینده لفظی را به کار برد که دو معنا دارد: یکی، معنای نزدیک که مقصود او نیست ولی لفظ آشکارا بر آن دلالت می‌کند و دیگری، معنای دور که مراد اوست لیکن دلالت لفظ بر آن پوشیده است. در این آیه شریفه (توبه/ ۲۹)، معنای نزدیک «ید» دست است اما مقصود اصلی آن معنای دور آن یعنی خواری می‌باشد. ترجمه آیه شریفه چنین است: متدین به دین حق نمی‌گردند تا با کمال خواری به دست خود جزیه دهند. (جواهرالبلاغة، ترجمه حسن عرفان، ج ۲، ص ۲۲۰، پاورقی)

مثال برای گزینه ۱: نَسُوا اللهَ فَأنساهُم أنفسهم

مثال برای گزینه ۲: لَنا نفوسٌ لِـنَیلِ المجد عاشقةٌ   فَإن تَسَلَّت أسلناها علی الأَسَلِ

مثال برای گزینه ٤: و سَبِّح بِحمد رَبِّک قبل طلوع الشَّمس و قبل الغروب

۶۲۷. گزینه ۲) در این شعر بدون استعمال حروفی که برای تجرید به کار می‌رود، «کریم» از فاعل «بقیت» برداشت و انتزاع شده است، بنابراین تجرید می‌باشد.

ترجمه این بیت که از «عبادة بن مسلمة» است، چنین می‌باشد: اگر زنده بمانم به سوی جنگی کوچ می‌کنم که غنیمت‌ها را دربر دارد مگر اینکه شخص بزرگوار و ارجمند بمیرد.

(همان منبع، ص ۲۷۰)

مثال برای گزینه ۳: أقلّب فیه أجفانی کأنّی أعُدُّ بها عَلی الدّهر الذّنوبا

مثال برای گزینه ٤: ما کُلفةُ البدر المنیر قدیمةٌ ولکنّها فی وجهه أثرُ اللّطم

۶۲۸. گزینه ۳) در این بیت، بین «تاج و عز و یزینه» و بین «قید و ذلّ و یشینه» تضاد وجود دارد که مقابله محسوب می‌شود. در گزینه ۱ «ادماج» (همان منبع، ص ۲۵۸)، در گزینه ۲ «استخدام» (همان منبع، ص ۳۱۹) و در گزینه ٤ «حسن تعلیل» (همان منبع، ص ۳۰۶) می‌باشد.

۶۲۹. گزینه ۲) با توجه به ترجمه بیت فعل اول «أستکبِرُ» می‌باشد، بنابراین گزینه‌های ۱ و ۳ غلط است و با توجه به وزن مفاعیلُن که در آخر بحر طویل قرار دارد، نمی‌توان «الخَبَرُ» در گزینه ٤ را پذیرفت.

۶۳۰. گزینه ۳) «سناد تأسیس» آن است اختلاف دو بیت در حرف تأسیس یعنی حرف مدی باشد که بین آن و حرف روی یک حرف صحیح فاصله باشد بدین گونه که یک بیت حرف تأسیس دارد و دیگری ندارد. در این دو بیت «ضاحک» دارای حرف تأسیس است اما در «تسفک» این حرف وجود ندارد. (العروض العربی البسیط، دکتر یحیی معروف، ص ۱۹٤)

(برای مطالعه عیوب قافیه به صفحات ۱۹۱ تا ۱۹۵ منبع پیشین مراجعه شود.)

■■ عيّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۶۵۰ – ۶۳۱)

۶۳۱. عيّن الصحيح للفراغ: الفرق بين معلّقتِى امرئ القيس و عنترةبن شدّاد فى جماليّة الشعر هو أنّ ....

۱) الأُولى تجعلنا فى جوّ قصصِى، و الثانية تجعلنا فى جوّ ملحمِى.

۲) الأُولى أفضل خيالاً و ابتكاراً، و الثانية أصدق و أرقّ عاطفة.

۳) سرّ الجمال فى الأُولى الخيال الّذى يصوّر و يجسّم، و فى الثانية عمق التفكير و حسن‌التعليل.

۴) بناء الأُولى على البحر الكامل المناسب للملاحم، و الثانية على البحر الطويل الأكثر استيعاباً للمعانِى.

۶۳۲. عيّن الصحيح للفراغ: إنّ .... شاعر جاهلى كان يجمع الصعاليک الضعفاء و يقوم بأمرهم، أدبه إنسانىّ فى عاطفته و غاياته، و فيه نزعة اشتراكية ساذجة.

۱) الشنفرى ۲) تأبّط شرّاً ۳) سليک‌بن سلكة ۴) عروةبن الورد

۶۳۳. عيّن الصحيح للفراغ: إنّ .... سار فى شعره على أُسلوب زهيربن أبى سلمى و ابنه كعب، من التنخّل و التنقيح و حسن‌التأليف.

۱) الحطيئة العبسى ۲) حسّان‌بن ثابت ۳) معن‌بن أوس ۴) ميثم‌بن نويرة

۶۳۴. عيّن الصحيح عن الطرماح بن الحكيم و الكميت بن زيد:

۱) لم‌يكن بينهما صلة إلّا أنّهما شاعران فحلان مجيدان يعيشان فى عصر واحد.

۲) اختلفا فى احتراف الخطابة و حرفة التعليم و اشتركا فى النزعة السياسية و الفكرية.

۳) اشتركا فى احتراف الخطابة و حرفة التعليم و اختلفا فى النزعة السياسية و الفكرية.

۴) كان الطرماح عدنانياً عصبيّاً و كان الكميت قحطانيّاً عصبياً و كان كلاهما شاعرين غلبت على شعرهما روح الفروسيّة و الشهامة.

۶۳۵. عيّن الصحيح للفراغ: إنّ مدرسة البديع فى العصر العباسى تقوم على ....

۱) الوصف و تسجيل الوقائع و رثاء المدن. ۲) الخيال و الوهم و التصوّر.

۳) التأنق فى اللفظ و قوّة البناء و جمع المعانِى. ۴) السليقة و الطبع و الألفاظ.

۶۳۶. عيّن الصحيح للفراغين: الإعراض عن دقّ أبواب الخلفاء و الوزراء و الأُمراء من صفات .... و الشكوى من الزمان و أهله من صفات ....

۱) الكميت الأسدى / البحترى
۲) الصنوبرى / ابن‌المعتز
۳) دعبل الخزاعى / ابن‌الرومى
۴) ديک الجنّ / أبی‌العتاهية

۶۳۷. عيّن الصحيح عن مقامات بديع‌الزمان و الحريرىّ:

۱) لم‌يرم بديع‌الزمان فى مقاماته غاية تعليمية.
۲) رواية مقامات الهمذانى عيسى بن هشام و بطلها أبو زيد السروجى.
۳) مقامات الحريرى أسهل مأخذاً و أقلّ تكلّفا و أكثر ابتكاراً للوقائع و الحوادث.
۴) كانت مقامات الحريرى أرقّ صنعة من مقامات الهمذانى و أكثر تعمّقاً فى اللّغة و أوضاعها و أمثالها.

۶۳۸. عيّن الخطأ عن المتنبّى:

۱) إنّه لايستخدم المدح أبداً فى خدمة عظمته الذاتيّة.
۲) له غرام خاصّ بالحرب و آلاتها، تميل إليها نفسه ميلاً تلقائيّاً.
۳) أُسلوبه فى المدح هو الأُسلوب الرسمىّ القديم و إنّه لم‌يبتكر من المعانِـى إلّا النادر.
۴) الحكمة عنده ثمرة تجربة حياته و تفكير عميق و معظم حكمه فى آلام الحياة و خيبها.

۶۳۹. عيّن الخطأ عن النثر الأندلسِـىّ:

۱) كان الترسّل فى بدء أمره ذا أغراض محدودة و معانٍ جليّة و أُسلوب خالٍ من الزخرف و التنميق.
۲) كانت الخطابة أوّل الأمر – وليدة الفتح – جزلاً فصيحاً يجرِى مع الطّبع خالياً من السجع المتكلّف.
۳) كان نثر الأندلسيّين فى النهاية غُمر بالإسهاب المملّ و السجع المتكلّف و خنقت المعانِـى بزخرف الألفاظ.
۴) انصرف جميع الكتّاب إلى الترسّل الأدبِـىّ و احتوى نثرهم على الإخوانيّات بأصنافها و كان الفخر يغلـب على نثرهم.

۶۴۰. عيّن الخطأ:

۱) كان ابن‌عباد شاعر التّرف و الرّخاء و شاعر الألم و الذّكرى و إنّه أشدُّ تركّزاً شعرياً و عاطفيّاً من أبی‌فراس.

۲) أكثر شعر ابن‌الدرّاج فی المدح، إنّه شاعر طويل‌النّفس شديدالأسر غوّاص على المعانــی و قد سمّوه «متنبّی المغرب».

۳) ولد الغزّال فی جبّان و يعدّ من أوسع شعراء الأندلس ثقافة و من أقومهم رأياً و حكمة، و إنّه مــن رجــال الحنكة السياسيّة و الفكاهة العذبة.

۴) انتهت إلى ابن‌هانی الطريقةُ الّتی اختارها الأندلسيّون و ارتضوها بعد الغزّال و عنده بلغت آخر الشوط فــی تطوّرها و تعقّدها و التوائها لأنّه جمع بين أبی‌تمّام و المتنبّی.

۶۴۱. عيّن المناسب للفراغ: الكتّاب أغرقوا فی .... أيّما إغراق فی عصر الانحطاط.

۱) التصنيع ۲) البديع ۳) التورية ۴) الجناس

۶۴۲. عيّن الصحيح للفراغ: إنّ .... هو الّذی يمثّل الشعر الصوفِی فی العصر العثمانی.

۱) الشهاب الخفاجی ۲) ابن‌النقيب ۳) ابن‌النحاس ۴) حسن البورينی

۶۴۳. عيّن الموضوع الّذی لايدخل فی دراسات الأدب المقارن: صورة ....

۱) بيروت فی أشعار نزار قبّانِی. ۲) الإنكليز فی رواية «تنكسير» لصادق جوبک.

۳) مكّة فی «سفرنامه» لناصر خسرو. ۴) باريس فی رواية «طهران مخوف» لمشفق كاظمی.

۶۴۴. عيّن الصحيح للفراغ: إنّ محمّد .... ليس من روّاد الأدب المقارن فی البلدان العربيّة.

۱) عبدالمنعم الخفاجی ۲) غنيمی هلال ۳) كفافی ۴) مندور

۶۴۵. عيّن الصحيح للفراغ: إنّ .... رائد المدرسة الكلاسيكيّة الجديدة فی الشعر و قد تناول لأوّل مــرّة الشــعر القصصی و التصويری فی مجاله الأوسع.

۱) أحمد شوقی ۲) خليل مطران ۳) أباالقاسم الشابیّ ۴) محمدمهدی الجواهری

۶۴۶. عيّن الخطأ عن منهجيّة النقد عند طه حسين:

۱) يتّسم نقده بالجرأة و المصارحة غارقتين فی مسيل من الملاينة و اللّين.

۲) إنّه اعتمد فی نقده منهج ديكارت و جرى فی دراساته مجرى النّقاد الفرنسيّين.

۳) يهتمّ فی نقده بالشّعر دون الشّاعر، فلايعمل على إظهار صورة الأديب فی أدبه.

۴) قد تصدّى لمنهجه النقدیّ كثير من النقّاد و الأدباء، و على رأسهم مصطفى صادق الرافعی.

۶۴۷. عيّن الخطا عن عبّاس محمود العقّاد:

۱) اهتمّ فی دراساته بشعر ابن الرومی و أبی نؤاس أكثر من الآخرين.

۲) كان من معارضِی الوحدة العضويّة فی القصيدة، فوجّه نقداً لاذعاً لشوقی.

۳) أراد أن يكونَ موسوعيّاً فی دراساته، فعالج قضايا كثيرة شديدة التنوّع و خاض فيها.

۴) تعرّف من خلال عمله الصحفیّ علی إبراهيم عبدالقادر المازنی و عبدالرحمن شكری و أسّس معهما «جماعة الديوان».

۶۴۸. عيّن الصحيح عن مدرسة المهجر:

۱) كان أكثر أُدباء المهجر يتّخذ من القصّة أداة للتعبير.

۲) من أبرز أعضائها: جبران خليل جبران و مارون عبّود و إيليا أبوماضی.

۳) كانت النزعة التقليدية لدی مدرسة المهجر تفوق علی نزعتها التجديديّة فی معظم الأحيان.

۴) كانت العصبة الأندلسيّة أوّل جماعات مدرسة المهجر ثمّ تحولت بعد فترة قصيرة إلی «الرابطة القلمية».

۶۴۹. عيّن الخطأ عن مدرسة سعيد عقل الشعرية (المدرسة العقلية):

۱) الميل المفرط إلی كسر القوالب الشعرية.

۲) الاعتماد علی الأُسلوب الرمزیّ فی الشعر.

۳) انتشار الغزل الأنيق و البعيد عن المجون و التبذّل.

۴) الاهتمام البالغ بالموسيقی و استخدام النغم المتلاحق المتكرّر.

۶۵۰. عيّن الصحيح للفراغ: إنّ .... قد اشتهر فی فنّ الروايات الطويلة.

۱) صلاح لبكی　۲) محمود تيمور　۳) مارون عبّود　۴) ميخائيل نعيمة

۶۳۱. گزینه ۲) اشعار امرؤالقیس به سبب کثرت وصف و تشبیه از نظر خیال و ابتکار برتر است، اما عنتره صادق و رقیق‌العاطفه بوده و با آنکه ادبش آمیخته‌ای از عاطفه و خیال است اما عاطفه‌اش عمیق‌تر و موثرتر است. (الجامع فی تاریخ الأدب العربی، الأدب القدیم، حنا فاخوری، ص ۲۰۵)

۶۳۲. گزینه ٤) عروة ابن الورد از شریف‌ترین صعالیک است که بیش از آنکه برای خود زندگی کند، برای دیگران زندگی می‌کرد و هر آنچه داشت به دیگران می‌بخشید. ادب او در عاطفه و اهدافش ادب انسانی است و گرایش سوسیالیستی ساده‌ای در وی وجود دارد. (همان منبع، ص ۱۷۳)

۶۳۳. گزینه ۱) حطیئه پیرو مکتب اوس است و پیرو زهیربن ابی سلمی و فرزندش کعب‌بن زهیر بود و در تنقیح شعر خود می‌کوشید. همچنین در شعر مدحی خود از نابغه در معانی و از زهیر در اسلوب و تنقیح و سلامت لفظ و ترکیب پیروی می‌کرد.

(همان منبع، ص ۲۷۶، تاریخ ادبیات زبان عربی، ترجمه عبدالمحمد آیتی، ص ۱۵۲)

۶۳٤. گزینه ۳) طرماح‌بن حکیم شاعر خوارج و کمیت‌بن زید شاعر شیعه بود. بنابراین در گرایش سیاسی و فکری مختلف بودند اما حرفه هر دو خطابه و شعر و نیز اشتغال به تعلیم بود.

(الأدب العربی و تاریخه حتی نهایة العصر الأموی، محمدعلی آذرشب، ص ۱۹۷)

۶۳۵. گزینه ۲) با آنکه بدیع در عصر جاهلی، اسلامی و اموی وجود داشت اما در عصر عباسی به صورت مذهب شعری مستقل درآمد. مبتکر انواع بدیع، بشاربن برد بود، سپس مسلم‌بن ولید آن را به صورت مذهب شعری درآورد. مدرسه بدیع قائم بر سه عنصر خیال، وهم و تصور بود.

(تاریخ الأدب فی العصر العباسی، محمدعلی آذرشب، ص ٤۹)

۶۳۶. گزینه ۳) دعبل خزاعی از تکسّب به وسیله شعرش پرهیز می‌کرد و فن شعری‌اش را برای دفاع از حق و مظلومین قرار داده بود و در زمانی که اکثر شعراء با مدح صاحبان جاه و سلاطین امرار معاش می‌کردند، او از این کار پرهیز می‌کرد. (همان منبع، ص ۱۳۸) ابن رومی شاعری متشائم و شاکی محسوب می‌شد و در قصایدی چند، از کج‌مداری روزگار شکایت کرده و حیاتش را با بدبینی و تشاؤم توصیف می‌کرد که تمامی اینها برگرفته از حساسیت افراطی وی به شرایط اجتماعی و خانوادگی و نیز، حالات نفسانی وی بود که اعتدال نداشت.

(همان منبع، صص ۱٤۰ـ۱۳۹)

۶۳۷. گزینه ٤) در گزینه ۱ باید گفت که هر دو غایت تعلیمی داشتند. در گزینه ۲، قهرمان مقامات همدانی ابوالفتح اسکندری است و ابوزید سروجی قهرمان مقامات حریری و راوی وی حارث‌بن حمام بود. گزینه ۳ نیز که توصیف مقامات همدانی است نه حریری.

(تاریخ ادبیات زبان عربی، ترجمه عبدالمحمد آیتی، صص ٥٤١_٥٤٠)

۶۳۸. گزینه ۱) مدح متنبی برای بزرگان در خدمت عظمت ذاتی وی بوده است، بنابراین گزینه ۱ غلط است.

(همان منبع، ص ٤٤٠؛ الجامع فی تاریخ الادب العربی، الأدب القدیم، حنا فاخوزی، ص ۷۸۵)

۶۳۹. گزینه ٤) غلط گزینه ٤ این است که غالب نثر آنها در غرض وصف بوده است نه فخر. همچنین علاوه بر اخوانیات، مناظرات، مناقشات، مقدمات، قصص خیالی و مقامات را در بر داشت.

(برای اطلاعات بیشتر از نثر اندلسی به صفحات ۹۰۵-۹۰۱ منبع پیشین مراجعه شود.)

۶٤۰. گزینه ٤) توضیحات در گزینه ٤ مربوط به ابن‌درّاج است نه ابن‌هانئ. (همان منبع، ص ۹۶۵)

(برای اطلاعات بیشتر در مورد معتمدبن عباد، ابن درّاج و الغزال به صفحات ۹٦٦، ۹٦۳ و ۹٦۰ کتاب «الجامع فی تاریخ الأدب العربی، الأدب القدیم» مراجعه شود.)

۶٤۱. گزینه ۲) در عصر انحطاط، مبالغه در آرایش لفظی و انواع بدیع رایج بود و اشعار «بدیعیات» که قصائدی در مدح پیامبر(ص) بوده و مشتمل بر انواع بدیع می‌باشد، نیز در این دوره شیوع یافت.

(تاریخ الأدب العربی و المدارس الأدبیة، حمید عابدی فیروزجایی، ص ۱۲۱)

۶٤۲. گزینه ۱) گفته‌اند که وی بعد از سال‌ها لهو و لعب، به زهد روی آورد و مجاور بیت‌الله الحرام شده و توسل به رسول خدا (ص) جسته و در مدح آن حضرت قصائدی سروده است. او به «علامة‌الفرید» و نیز «حامل رایة‌الأدب» شهرت یافت.

(نصوص من النظم و النثر فی عصر الانحطاط، نادر نظام تهرانی، ص ٦۱)

۶٤۳. گزینه ۱) ادبیات تطبیقی به معنای نقد و بررسی ادبیات ملی و قومی و رابطه تاریخی آن با ادبیات بیگانگان است. در گزینه‌های ۲، ۳ و ٤ انگلیس، مکه و پاریس توسط ادبای ایرانی روایت شده است اما در گزینه ۱، بیروت به دست شاعر لبنانی، نزار قبانی، سروده شده است که ادب مقارن محسوب نمی‌شود.

۶٤٤. گزینه ٤) شخصیت‌های ۳ گزینه اول، همگی کتبی در ادب مقارن نگاشته‌اند. با این توضیح که محمد غنیمی هلال از روّاد اولیه آن و اولین متخصص در ادب مقارن است. محمد مندور با آنکه ناقد ادبی است ولی از روّاد ادب مقارن نیست. از دیگر پیشگامان ادب مقارن می‌توان به ابراهیم

سلامة، صفاء خلوصی، طه ندا و بدیع محمد جمعه اشاره کرد.

(مدارس الأدب المقارن، سعید علوش، صص ۳۳۰-۲۹۸)

٦٤٥. گزینه ۲) خلیل مطران پیشگام مدرسه کلاسیکی جدید در شعر عربی است که شیوه جدیدی را که همان متانت عبارت، سلامت اسلوب و جمال اداء می‌باشد، پیش گرفت. او شاعر عقل و شعور با هم بوده و شعر قصصی و تصویری را به طور وسیعی در ادبیات عربی داخل کرد.

(الجامع فی تاریخ الأدب العربی، الأدب الحدیث، حنا فاخوری، ص ٤٦٢)

(برای مطالعه بیشتر در مورد احمد شوقی، شابی و محمدمهدی جواهری به صفحات ٤٣٥، ٥٥٤ و ٥٠٧ منبع پیشین مراجعه شود.)

٦٤٦. گزینه ۳) طه حسین برخلاف گزینه ۳، قبل از هر چیزی، اهتمام می‌ورزید که تصویری از ادیب در ادبش ارائه دهد. (همان منبع، ص ۳٤۹)

(برای اطلاعات بیشتر در مورد طه حسین و منهج نقدی‌اش به صفحه ۳۳۵ و مابعد منبع پیشین مراجعه شود.)

٦٤٧. گزینه ۲) عقّاد از طرفداران وحدت عضویت در قصیده بوده است نه از مخالفان آن، اما قسمت دوم این گزینه یعنی نقدهای گزنده عقّاد از شوقی، صحیح می‌باشد. (همان منبع، ص ۳۰۲)

٦٤٨. گزینه ۱) در گزینه ۲، مارون عبود جزو اعضای مدرسه مهجر نیست. در گزینه ۳، گرایش تجدیدی در آنها غلبه بر تقلید داشت. در گزینه ٤، «العصبة الأندلسیة» شعرای مهجری هستند که در آمریکای جنوبی سکونت داشتند که در سال ۱۹۳۳ توسط میشال معلوف تاسیس شد و «الرابطة القلمیة» شعرای مهجر مقیم در آمریکای شمالی بودند که ۱۲ سال قبل از «العصبة الأندلسیة» یعنی در سال ۱۹۲۱ به دست جبران خلیل جبران و میخائیل نعیمه تأسیس شد.

(مجانی الشعر العربی الحدیث و مدارسه، صادق خورشا، ص ۱۵۷)

٦٤٩. گزینه ۱) (برای مطالعه بیشتر در زمینه «المدرسة العقلیة» به صفحه ٦٨٤ کتاب «الجامع فی تاریخ الأدب العربی، الأدب الحدیث» مراجعه شود.)

٦٥٠. گزینه ۲) مارون عبّود و میخائیل نعیمه در «اقصوصه» شهرت یافته‌اند نه روایات طولانی. (رد گزینه‌های ۳ و ٤) از صلاح لبکی نیز تنها یک مجموعه اساطیر لبنانی با عنوان «من اعماق الجبل» بر جای مانده است که آن را سروده‌هایی حماسی نامیده‌اند. بیشتر شهرت لبکی در شعر است.

(همان، صص ٦١٣-٦٠٧)

■■ عیّن الصحیح فی التشکیل (۶۵۵ – ۶۵۱)

۶۵۱. «والّذین کسبوا السیّئات جزاء سیّئة بمثلها، و ترهقهم ذلّة ما لهم من الله من عاصم کأنّما اغشیت وجوههم قطعاً من اللّیل مظلماً...»:

۱) السَّیِّئاتِ – سَیِّئَة – ذِلَّةٌ – عَاصِمٍ
۲) تَرهَقُ – مَنْ عَاصِمٌ – أُغْشِیَتْ
۳) جزَاءٌ – مِثْلِهَا – ذِلَّةٌ – وُجُوهَهُم
۴) کَسَبُوا – جَزَاءُ – أَغْشَیَتْ - اللَّیْلِ

۶۵۲. «سألوه تقلّد الوزارة فتقلّدها، ثمّ اتفق تشویش العسکر علیه و إشفاقهم منه علی أنفسهم. فأخذوا جمیع ما کان یملکه و ساموا الأمیر قتله، فامتنع منه و عدل إلی نفیه عن الدولة.» عیّن الخطأ:

۱) سَأَلوهُ – تَقَلُّدَ – الوِزَارَةَ – فَتَقَلَّدَ – تَشْوِیشَ
۲) اِتَّفَقَ – تَشْوِیشُ – إشْفَاقُ – جَمیعَ – یَملِکُ
۲) سَامُوا – الأَمِیرَ – قَتْلَهُ – عَدَلَ – نَفْیِهِ
۴) قَتْلَهُ – اِمْتَنَعَ – عَدَلَ – نَفْیِهِ – الدَّوْلَة

۶۵۳. «و رزقک لایعدوک، اما معجل علی حاله یوماً، و اما مؤخر
و قد قدر الأرزاق من لیس عادلاً عن العدل، بین الخلق، فیما یقدر» عیّن الصحیح:

۱) رِزْقَکَ – یَعْدُوکَ – إمَّا – مُؤَخِّرٌ
۲) إمَّا – مُعَجِّلٌ – قُدِّرَ – الأرزَاقَ
۳) مُعَجَّلٌ – قَدَّرَ – الأَرْزَاقَ – العَدْلِ
۴) یَعْدُوکَ – أَمَّا – حَالِهِ – الأَرْزَاقَ

۶۵۴. «و أشجار نارنج کأن ثمارها حقاق عقیق، قد ملئن من الدرّ» عیّن الصحیح:

۱) نَارَنج – ثِمَار – حِقَاقِ – عَقِیق
۲) کَانَ – ثِمارَهَا – حِقَاقُ – الدُّرِّ
۳) ثِمارُهَا – حِقَاقَ – عَقِیقَ – مُلِئْنَ
۴) أشْجَارِ – نَارِنجَ – کَأَنَّ – مُلِئْنَ

۶۵۵. عیّن الخطأ:

۱) وَ قَدْ أَمَّرتُ عَلَیکُما و عَلی مَن فی حَیِّزِکُما مَالِکَ بنَ الحَارِثِ الأَشْتَرَ.
۲) فَاسْمَعَا لَهُ و أَطِیعَا، و اجْعَلاهُ دِرْعًا و مِجَنًّا
۳) فإنَه مِمَّنْ لایَخافُ وَهْنُهُ و لاسَقطَتَهُ، و لا بُطؤُهُ.
۴) عَمَّا الإِسْرَاعُ إِلَیهِ أَحزَمُ، و لا إِسرَاعُهُ إِلَی ما البُطْءُ عَنهُ أَمثَلَ.

■■ عيّن الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة أو التعريب أو المفهوم (۶۷۰ – ۶۵۶):

۶۵۶. عيّن الصحيح:

۱) «يا جبالُ أوّبي معه و الطّيرَ»: ای کوه‌ها و ای پرندگان همراه او تسبیح گویید!

۲) «هذا يومُ ينفع الصّادقين صدقُهم»: این روزی است که صادقان را صدقشان سود بخشد.

۳) «و اجعل لي لسان صدق في الآخِرين»: زبانی صادق را نسبت به دیگران برای من قرار ده.

۴) «... ماذا أنزل ربّكم؟ قالوا: أساطيرُ الأوّلين»: ... خدایتان چه نازل کرد؟ گویند: اسطوره‌های گذشتگان را.

۶۵۷. عيّن الخطأ:

۱) لايثقلنّ عليک شيء خفّفت به المؤونةَ عن عامّة الناس: هرگز تخفیفی که برای اصلاح وضع عامه مردم قرار دادی، بر تو سنگین نیاید.

۲) فإنّه ذخر يعودون به عليک في عمارة بلادک و تزيين ولايتک: زیرا آن ذخیره‌ای است که نفع آن عاید آنان گردد و در آباد ساختن ملک و زینت بخشیدن به ولایتت به کار آید.

۳) مع استجلابک حُسنَ ثنائهم و تبجّحک باستفاضة العدل فيهم: علاوه بر اینکه مدح و ثنای نیکوی آنان را به تو جلب می‌کند و به اجرای عدالت بین آنان مسرور خواهی شد.

۴) معتمداً فضل قوّتهم بما ذخرتَ عندهم من إجمامک لهم: و در مقابل ذخیره نیکویی که از آسایش دادن به آنان اندوخته‌ای از قدرت اضافی آنان بهره‌مند خواهی شد.

۶۵۸. «عَفا من سَوام الناس و اعتمَّ نبتُه   فأصبح، إلّا وحشَه، و هو عازبُ» عيّن الصحيح: **این مکان ....**

۱) از چارپایان مردم خالی است و علف‌زارش نابود، و وحوش با آن مأنوس‌اند.

۲) آباد و حاصل‌خیز از مردم خالی نیست، و درندگان نیز در آن زندگی می‌کنند.

۳) از مردم و چارپایان آنها خالی است و علف‌زارش فراوان، و فقط وحوش با آن مأنوسند.

۴) حاصل‌خیز خالی از مردم است و از چشم آنها پنهان، و تنها درندگان آن را آباد کرده‌اند.

۶۵۹. «إذا قام، غنّته على السّاق حليةٌ   لها خطوة، عند القيام، قصيرُ»: وقتی برمی‌خیزد ....

۱) و راه می‌رود صدای برخورد شمشیرها با پایش زیباست، او با وقار گام‌های کوتاه برمی‌دارد.

۲) و راه می‌رود صدای برخورد شمشیر با پایش طنین‌انداز می‌شود، او با وقار گام برمی‌دارد.

۳) زیباییهای پایش او را به هیجان می‌آورد، چه او گام‌هایی کوتاه برداشته است.

۴) صدای قید و بند پایش به گوش می‌رسد، او را در قیام گام‌هایی کوتاه است.

۶۶۰. «إذا زلّ عنها السّهم حنّت كأنّها مرزأة ثكلى ترنّ و تعول»:

۱) عندما يخرج السهم من القوس يصبح الرامِـى حزيناً كأنّه امراة مات زوجها و هى ثكلى.
۲) إذا خرج عنها السهم فيسمع لها صوت و رنين كأنّه صوت أمّ أُصيبت بفقد أولادها.
۳) كلّما خرج السهم عن مكانه لايصيب هدفاً و يجعل صاحبه كامرأة أرملة.
۴) إذا خرج من القوس سهم يفرح صاحبه كأنّه امرأة تحزن بفرح الآخرين.

۶۶۱. «لم‌ينفق الذّهبَ المُربِـى بكثرته على الحصَى، و به فقرٌ إلى الذّهب»:

۱) لم‌يقبل الذهب من الآخرين لينفقَه مع أنّه كان محتاجاً إلى المال.
۲) إنّه كان محتاجاً إلى المال لذلک لم‌ينفق الذّهب الزائد بكثرته على الرمال.
۳) مع احتياجه إلى الذّهب إلّا أنه لم‌يُرد أن‌يتصرّف بمال غيره الزائد على الحصى.
۴) لو كان محتاجاً إلى المال لم‌ينفق كلّ هذه الأموال الوفيرة الّتى تزيد لكثرتها على رمال الصحارى.

۶۶۲. «ساعةَ البين؛ قطعةٌ أنتِ، قُدَّت للمحبّين من عذاب السّعيرِ»:

۱) ساعةٌ تُفرّق بين المحبّين تشبه لهم عذاب الجحيم.
۲) ساعة الفراق جوهرها و أصلها جاء من نار الجحيم.
۳) يا ساعة الفراق، أنت عند المحبّين أشدّ عذاباً من نار الجحيم.
۴) يا ساعة الفراق، أنت تعذّبين العاشقين كأنّک قطعة من عذاب الجحيم.

۶۶۳. «و لست بمهياف يعشّى سوامه مجدّعة سقبانها و هى بُهّلُ» الغرض من البيت ....

۱) الفخر بالجود ۲) الاعتزاز بالمال ۳) المباهاة بالقطيعة ۴) المبالغة فى الإنفاق

۶۶۴. «فإنّ ذا العقل إذا هِجتَه هِجتَ به ذا خَبَل خابلٍ»، المغرض من البيت: تحريک خردمند ....

۱) مهربانی و مدارای او را به دنبال دارد. ۲) عقل او را به هیجان می‌آورد.
۳) مهربانی و مدارای او را به دنبال ندارد. ۴) عقلش را به چاره‌جویی وامی‌دارد.

۶۶۵. «مُزبدٌ يَخطُر، ما لم‌يَرنی، فإذا أسمعتُه صوتی، اِنقمع» أراد أنّ ....

۱) عدوّه يهاجمه إذا لم‌يره، فإذا يراه يُدبر و يفرّ.
۲) منافسه ثار غيظه و ضجّ ضجيجاً، فإذا رآه كظم غيظه.
۳) عدوّه يتعظّم إذا لم‌يره، فإذا رآه يتضاءل و يخفى شخصه.
۴) منافسه إذا ثارت غيرته تظاهر عليه بالقدرة، فإذا رآه تواضع.

۶۶۶. «فبعضُ الماء ماءُ رَبابِ مُزنٍ و بعض الماء من سَبَخٍ مِلاحِ» أراد أنّ فضل ....

۱) العالم على الجاهل كفضل النّور على الظلمة.

۲) الفائز على الخاسر كفضل الرابح على الضرير.

۳) المتقدّمين على المتأخّرين كفضل السريع على البطيء.

۴) البدويّات على الحضريّات كفضل ماء المزن على الماء المالح.

۶۶۷. «و تُحيى له المالَ الصّوارمُ و القَنا و يقتلُ ما تُحيِـى التبسّمُ و الجَدا» أراد أنّ ....

۱) ثروة الممدوح تجمع له السيوف و الرماح، و كرمه يفرّق ما جمعت.

۲) سيوف الممدوح و رماحه تجمع له غنائم الأعداء، و عطاءه يفرّق ما جمعت.

۳) سيوف الممدوح و رماحه وفّرت له الحياة و المال، و أنّ تبسّمه و عطاءه يهلكهما.

۴) للممدوح سيوفاً و رماحاً تجمع له أموال الأعداء، ثم يعطيها الواردين عليه بكرمه و جوده.

۶۶۸. «ما الطّرف بعدكم بالنّوم مكحول هذا و كم بيننا من ربعكم ميل» الغرض من البيت ....

۱) الإصابة بالمرض من جرّاء هجران الحبيب
۲) التزهّد بعد حدوث البين
۳) الرغبة عن الدنيا بعد موت الأحبّاء
۴) بثّ الشّكوى من الفراق

۶۶۹. «ربّ عين أنمّ من لسان» المناسب للمثل هو ....

۱) عينك عَبرى و الفؤاد فى دد.
۲) عين الهوى لاتصدق.
۳) لسان الحال أبين من لسان القال.
۴) عين عرفت فذرفت.

۶۷۰. عيّن الصحيح عن الغرض من الأمثال:

۱) الإيناس قبل الإبساس: يضرب للتحنّك قبل الورود فى العمل.

۲) من لى بالسانح بعد البارح: يضرب فى اليأس من تحسّن الأحوال.

۳) ألا من يشترى سهراً بنوم: يضرب لمن كره النعمة و غمط العاقبة.

۴) دقّوا بينهم عطر منشم: يضرب لاشتداد الحرب و المخاصمة بين الفريقين.

پاسخ‌نامه ترجمه و اعراب‌گذاری متون ادبی

۶۵۱. گزینه ۱) در گزینه ۲ «مَن»، در گزینه ۳ «ذلَّةٌ و وُجُوهَهُم و در گزینه ٤ «أغْشَيَتْ» غلط بوده و صحیح آنها به ترتیب عبارتند از: مِن، ذِلَّة، وجُوهُهم و أُغْشِيَتْ. این سوال آیه شریفه ۲۷ از سوره یونس است.

۶۵۲. گزینه ۱) حرکت‌گذاری صحیح عبارت چنین است:

«سألوهُ تَقلُّدَ الوزارةِ فتقلَّدَها، ثمّ اتَّفَقَ تشويشُ العسكرِ عليه و اشفاقُهم منه على أنفسِهِمْ فأخَذُوا جميعَ ما كانَ يملكُه و ساموا الأميرَ قَتْلَه، فامتَنَعَ منه و عَدَلَ إلى نفيه عنِ الدولةِ»

۶۵۳. گزینه ۳) حرکت‌گذاری صحیح عبارت چنین است:

وَ رزقُكَ لايَعدُوكَ، إمّا مُعَجَّلٌ — عَلى حالِه يوماً و إمّا مُؤَخَّرٌ

وَ قَدْ قَدَّرَ الأرزاقَ مَنْ لَيسَ عادلاً — عَنِ العَدلِ، بينَ الخلقِ، فيها يُقَدِّرُ

۶۵٤. گزینه ۱) حرکت‌گذاری صحیح عبارت چنین است:

وَ أشجارُ نارنجٍ كَأنَّ ثمارَها — حقاقُ عقيقٍ، قَدْ مُلِئْنَ مِنَ الدُّرِّ

۶۵۵. گزینه ۳) ترجمه گزینه ۳ چنین است: او کسی است که گمان سستی او نمی‌رود و کوتاهی در کارها و کندی بر او گمان برده نمی‌شود. با توجه به ترجمه عبارت «يَخافُ» باید به «يُخافُ» و «سقطتُه» به «سقطتُه» تبدیل شود.

۶۵۶. گزینه ۱) در گزینه ۲ (مائده/۱۱۹)، جمله «ينفع الصادقين» مضاف‌الیه بوده در حالی که وصفی ترجمه شده است. در گزینه ۳ (ابراهیم/۸٤)، «آخرين» به معنای آیندگان است نه دیگران. در گزینه ٤ (نحل/۲٤)، «أساطيرُ» خبر از مبتدای محذوف است در حالی که مفعول‌به ترجمه شده است.

۶۵۷. گزینه ۲) تمام گزینه‌ها مربوط به نامه امیرالمؤمنین علی (ع) به مالک اشتر (نامه ۵۳) می‌باشد. ترجمه صحیح عبارت چنین است: زیرا آن ذخیره‌ای است که با آباد ساختن ملک و زینت بخشیدن به ولایتت به تو بازمی‌گردانند.

۶۵۸. گزینه ۳) با توجه به ترجمه «اعتمّ نبتُه» به معنای «ارتفَعَ و تَكَلَّلَ الزهرُ»، و «عازب» به معنای «لم يكنْ بها أحدٌ»، گزینه ۳ را در ترجمه این بیت از اخطل انتخاب می‌کنیم.

(مجاني الحديثة، فؤاد أفرام البستاني، ج ۲، ص ۹۵)

۶۵۹. گزینه ۲) در این بیت که از ابونواس می‌باشد، «خطوة قصیر» به معنای گـام کوتـاه، کنایـه از گـام برداشتن با متانت و وقار است. همچنین در گزینه ۱، علاوه بر «زیباست» که غلط مـی‌باشـد، هـم «گام‌های کوتاه» هم «باوقار» را آورده که صحیح نمی‌باشد.

۶۶۰. گزینه ۲) این بیت از لامیـة العرب شنفری بوده و ترجمه فارسی آن چنین است: هنگام خارج شدن تیر، صدایی چون زاری و شیون زنی فرزندمرده از آن به گوش می‌رسد. غلط فاحش در گزینه‌های ۱، ۳ و ٤ در ترجمه «ثکلی» به معنای «زن فرزندمرده» است که در هیچ‌یک صحیح ترجمـه نشـده است.

۶۶۱. گزینه ٤) ترجمه فارسی این بیت از ابوتمام که در قصیده معـروف وی در مـدح معتصـم سـروده است، چنین است: علی‌رغم احتیاج و نیازی که معتصم به طلا داشت، هیچ‌گاه به مال فراوان دشمن که از سنگ‌ریزه بیابان فراتر بود، نظر نداشت. با توجه به ترجمه آن، گزینه ٤ صـحیح‌تـرین گزینـه می‌باشد. (ترجمه و شرح المجانی الحدیثة، علی اکبر نورسیده و علی ضیغمی، ص ۲۲۱)

۶۶۲. گزینه ٤) «ساعَةَالبین» در این بیت منادا بوده که فقط در گزینه‌های ۳ و ٤ منادا آورده شـده اسـت. همچنین «قُدَّت» به معنای جدا شدن یا قطعه شدن، در گزینه ٤ به درستی معنا شده است. این بیت از اسماعیل صبری می‌باشد.

۶۶۳. گزینه ۱) این بیت نیز از «لامیـةالعرب» شنفری است. با توجه به ترجمه عبارت، غلط بودن ۳ گزینه دیگر واضح است. ترجمه آن چنین است: «من مثل آن مردی نیستم که زود تشنه می‌شود و عطشش به سختی فرو می‌نشیند و برای اینکه شیر شترش را بخورد بر پستان او مانع زده تا نـوزادش از آن ننوشد و نیز چهارپایانش را شبانه به چرا می‌برد و بدغذا هستند و از کمی غذا لاغرند.

(همان منبع، ص ۹۳)

۶۶٤. گزینه ۳) «ذاخَبَلٍ خابلٍ» به معنای «کسی که عقل از سرش پریده» است؛ بدین معنـا کـه تحریـک خردمند در او تأثیری ندارد، چنانچه در شخص بی‌عقل تأثیر ندارد، بنابراین مهربانی و مـدارای او را به دنبال ندارد.

۶۶۵. گزینه ۳) با توجه به ترجمه «یَخطُر» به معنای با شادی و غرور راه رفتن و «إنقمع» یعنـی سـرکوب شدن و مهار شدن، گزینه ۳ صحیح است. این بیت از سویدبن أبی کاهل می‌باشد.

(مجانی‌الحدیثة، فؤاد افرام البستانی، ج ۲، ص ۱۷۸)

٦٦٦. گزینه ٤) ترجمه این بیت از جریر، چنین است: برخی آب‌ها آب ابرسفید یعنی زلال‌اند و برخی دیگر از زمین خشک و پراملاح یعنی تلخ است. با توجه به جوّ قصیده و نیز تصریح مؤلف مجانی‌الحدیثة، گزینه ٤ صحیح است. (همان منبع، ص ۱۳۹، پاورقی)

٦٦٧. گزینه ۲) در این بیت که متنبی در مدح سیف‌الدوله سروده است، اشاره به این است که وی با شمشیر خود در جنگ‌ها پیروز شده و غنائم جمع می‌کند ولی با خوشرویی آن را به دیگران می‌بخشد، که نزدیک‌ترین گزینه به آن گزینه ۲ می‌باشد.

٦٦٨. گزینه ٤) این بیت از ابن نباته است. وی این شعر را در قالب قصیده در مدح پیامبر سروده است. او از بی‌خوابی و بی‌قراری خود از هجران و جدایی سخن می‌گوید، بنابراین گزینه ٤ صحیح می‌باشد.

٦٦٩. گزینه ۳) ترجمه آن چنین است: چه بسا چشمی که سخن‌چین‌تر از زبان است. یعنی زبان حال از زبان قال گویاتر و روشن‌تر است.

٦٧٠. گزینه ۲) بهترین منبع در پاسخ‌گویی به این سؤال و نیز سؤال قبل، ملحقات کتاب «منجدالطلاب» است که مثل‌ها را به فارسی ترجمه کرده و توضیح داده است

گزینه ۱ بدین معناست که با زبان خوش چیزی از کسی بخواه.

گزینه ۳ کنایه از آدمی است که کفران نعمت کرده و از رفاه و آسودگی بدش می‌آید.

گزینه ٤ کنایه از جنگ‌های سخت و پر از کشتار است. لازم به ذکر است گزینه ٤ هم دور از صحت نمی‌باشد. گزینه ۲ نیز در دو معنا به کار رفته است: ۱) کنایه از آرزوهای خوب داشتن پس از بدی، ۲) کنایه از یأس و ناامیدی از بهتر شدن اوضاع، که معنای دوم مدنظر طراح محترم سؤال بوده است.

(منجدالطلاب، محمد بندرریگی، ص ۸۳۲)

■■ عیّن الأصحّ و الأدقّ فی التعریب (۶۸۰-۶۷۱)

۶۷۱. «جهانی شدن فرهنگ نه فقط کشورهای در حال توسعه، بلکه کشورهای پیشرفته را نیز تهدید می‌کند، و با وجود اینکه در ملأ عام به این موضوع اعتراف می‌شود، صدای کسی درنمی‌آید.»:

۱) إنّ العولمة فی ثقافة الشعوب لاتهاجم البلدان المتخلّفة فحسب، بل إنّها تهدّد البلدان النامية كذلک، و مع الاعتراف بهذا الأمر لايرمش جفن لأحد.

۲) عولمة الثقافة لاتتحدّى البلدان النامية فحسب، بل إنّما تهدّد البلدان المتقدّمة أيضاً، و مع أنّه يعترف بذلک علی رؤوس الأشهاد لايحرّک أحد ساكناً.

۳) تعولم الثقافات الشعبية إنّما يهدّد البلاد النامية و البلدان المتقدّمة علی حدّ سواء، و مع أنّ هناک اعترافاً بذلک لن‌يحرّک أحد ساكناً له.

۴) إنّ التعولم فی الثقافات لم‌يتحدّ البلاد النامية فقط، بل هناک تحدٍّ أكبر للبلاد المتقدّمة، و رغم الاعتراف بذلک لاينّدی جبين لأحد.

۶۷۲. «حتی اگر کمی نگرانی و اضطراب بر چهره انسان ظاهر شود، هر راهی را در پیش بگیرد به هدف خود نخواهد رسید.»:

۱) مادام الإنسان قلقاً و مضطرباً حتّی و لو كان شيئاً قليلاً، لاينجح فی تحقيق أهدافه و لو يستخدم كلّ طريق.

۲) لن‌يصل إلی الهدف مهما استخدم الإنسان من الأساليب، مادام القلق و الاضطراب يظهر علی وجوهه و لو كان قليلاً.

۳) لو بدا علی أسارير وجه الإنسان حتّی شیء من القلق و الاضطراب، لن‌ينجح فی تحقيق هدفه مهما استخدم من أساليب.

۴) مهما استخدم الإنسان من الوسائل و الطرق لم‌يصل إلی أهدافه، مادام القلق و الاضطراب يبدوان علی أسارير وجهه.

۶۷۳. **«بر ماست که در مبارزه با سلطه‌جویی سلطه‌گران و در سازش‌ناپذیری با دشمنان بشریت از هیچ تلاشی فروگذار نکنیم.»:**

۱) علینا من الواجب الکفاح ضدّ نظام السلطة و فی عدم قبول الرضوخ للعدوان الإنسانیّ.
۲) علینا ألّا نألو جهداً فی مکافحة هیمنة السلطویّین و فی رفض المهادنة مع أعداء الإنسانیّة.
۳) یجب علینا ألّا نتوانی فی النضال ضدّ هیمنة المهیمنین و فی رفض المسالمة مع العدوان البشریّ.
۴) یلزم علینا أن لانکرّس جهدنا فی مواجهة سلطویة السلطویّین و فی عدم الرضوخ لأعداء البشریّة.

۶۷۴. **«سیاست تهدید و تطمیعی که استکبار جهانی با ما در پیش گرفته است، عجز آنها را در تضعیف اقتدار ملی ما نشان می‌دهد.»:**

۱) سیاسة العصا و الجزاء الّتی یدبّرها الاستکبار العالمیّ معنا تکشف النقاب عن عجزها فی حلحلة الاقتدار لوطننا.
۲) إنّ سیاسة الوعد و الوعید الّتی یجریها ضدّنا نظام الاستکبار تکشف الستار عن ضعفه فی تحلیل قدرتنا الوطنیة.
۳) إنّ سیاسة العصا و الجزرة الّتی یمارسها معنا الاستکبار العالمیّ تمیط اللّثام عن عجزه فی حلحلة اقتدارنا الوطنی.
۴) سیاسة التهدید و التطمیع الّتی تمارس ضدّنا من جانب الاستکبار تبیّن لنا ضعفهم فی تحلیل الاقتدار الوطنی لنا.

۶۷۵. **«برخی کشورها برای حمایت از استکبار جهانی اقدام به بستن دفتر بازرگانی خود در کشور ما کردند، ولی تمام فشارهای ابرقدرت‌ها برای محدود کردن تجارت ما در سطح جهانی به شکست انجامید.»:**

۱) هناک بعض البلدان لدعم الاستکبار العالمی أخذت بإغلاق مکتبها التجاری فی بلادنا، و لکنّ الضغوط کلّها من قبل الدول العظمی للحدّ من تجارتنا فی العالم کان مصیره الفشل.
۲) لقد بادرت بعض الدول بإغلاق مکتبها التجاریِ فی بلدنا دعماً للاستکبار العالمِی، إلاّ أنّ جمیع الضغوط من قبل القوی العظمی للحدّ من تجارتنا علی الصعید العالمِی باء بالفشل.
۳) بعض البلدان قد أغلقت مکتباتها التجاریة فی دولتنا لحمایة الاستکبار فی العالم، و لکنّ ضغوطات هذه البلدان العظیمة خسرت فی الحیلولة دون تجارتنا العالمیّة.
۴) إنّ بعض الدول أقدمت علی إغلاق مکاتبها التجاریة فی بلدنا لتحمِی القوی الاستکباریة، غیر أنّ هذه الضغوط بأجمعها واجهت بالفشل لتحدید تجارتنا العالمیّة.

۶۷۶. «آلودگی صوتی بیشتر از نظر روانی مضرّ است تا از نظر اجتماعی، با وجود این بحران آب و سوخت مهم‌ترین مشکلی است که ساکنان شهرهای بزرگ ممکن است با آن مواجه شوند.»:

۱) إنّ التلوّث الضجیجی أضرّ بالنفس أشدّ منه للمجتمع، و مع هذا فأزمة الوقود و الماء إنّها من أهمّ المصائب التی تواجه المدن العظیمة.

۲) هناک تلوّث فی الأصوات مضرّ بالنفوس أشدّ ممّا هو بالمجتمعات، غیر أنّ أزمة المیاه و الوقود هی المشکلة الرئیسیة الّتی قد تواجه المدن العظیمة.

۳) إنّ التلوّث الضجیجی یضرّ للنفس أکثر ممّا یضرّ للمجتمع، و رغم ذلک فإنّ أزمة المیاه و الوقود هی أهمّ المشکلات الّتی قد یواجهها سکّان المدن الکبیرة.

۴) هناک تلوّث فی الأصوات یضرّ النفوس أکثر ممّا یضرّ المجتمعات، إلّا أنّه الأزمة فی الماء و الوقود هی أهمّ المشاکل الّتی یمکن أن‌تواجه سکنة المدن الکبیرة.

۶۷۷. «ممکن است دفن زباله‌های هسته‌ای در این مکان، آب‌های زیرزمینی را آلوده کرده باشد.»:

۱) من المحتمل أنّ تلوّث المیاه الجوفیّة فی هذا المحلّ یکون قد حصل علی أثر تدفین الفضلات النوویّة.

۲) لعلّ تلویث المیاه الجوفیّة فی هذا المکان یکون قد حصل بسبب الطمر داخله الفضلات النوویّة.

۳) من الممکن أن‌یکون طمر النفایات النوویّة فی هذا المکان قد لوّث المیاه الجوفیّة.

۴) قد یکون دفع المهملات النوویّة فی هذا المکان أدّی إلی تلویث المیاه الجوفیّة.

۶۷۸. «کسی که مواظبت کردن از بیماران مبتلا به زوال عقل و پیرذهنی را به عهده دارد، باید نسبت به راه‌های مراقبت از این گونه بیماران اطلاع کافی داشته باشد.»:

۱) إنّ القائم علی رعایة المصابین بالزهایمر و الخرف یجب أن‌یکون ملمّاً بطرق العنایة بهؤلاء المرضی قدر الکفایة.

۲) من یتولّی رعایة المرضی المصابین بداء النسیان و الخرف فیجب أن‌یعرف جیّداً أسالیب المراقبة علی هؤلاء المرضی.

۳) من یقوم برعایة المصابین بمرض زوال العقل و الشیخوخة فیلزم علیه أن‌یعرف طرق العنایة بهؤلاء المرضی معرفة کافیة.

۴) إنّ الّذی یقوم علی رعایة المرضی المصابین بالزهایمر و السحایا یلزم أن‌یکون متضلّعاً من مهارات المراقبة علی هؤلاء المرضی.

۶۷۹. «این گروه معتقدند که اگر مردم فایده کم شدن وزن را بدانند، دیگر در خوردن غذاهای چرب زیاده‌روی نمی‌کنند.»:

۱) یری هذا الفریق أنّه إذا شعر الناس بفائدة انخفاض الوزن، لم‌یعودوا یکثرون من أکل الأطعمة الدسمة.

۲) یعتقد الفریق أنّ الناس لو یعلموا فائدة خفض الوزن لایکثرون من الأکل فی الأغذیة ذات الدسومة.

۳) یری الفریق إذا یعلمون النّاس فائدة انخفاض الوزن لم‌یعودوا یکثرون فی تناول الدسومات من الأطعمة!

۴) یعتقد هذا الفریق إذا علم الناس فائدة خفض الوزن لأصبحوا لایکثرون فی أن‌یتناولوا الدسمة من الأغذیة.

۶۸۰. «از بین حاضران، کسانی را که مایل بودند با من همراه شوند دعوت کردم به منزلم بیایند، ولی آن‌چنان از کار خود پشیمان شدم، که دیگر نمی‌خواهم هیچ رابطه‌ای با آنها داشته باشم.»:

۱) استدعیت من الحاضرین من یرغب للحضور فی بیتی، و لکنّی ندمت علی فعلی إلی حدّ لاأرغب بعد هذا أن‌تربطنی بهم أیّ علاقة.

۲) دعوت من استجاب لی من الحضور إلی الاجتماع فی دارِی، غیر أنّی ندمت علی ما فعلت بحیث لم‌أعد أُرید أن‌تکون أیّ علاقة بینی و بینهم.

۳) من بین الحاضرین دعوت من یرغب الاجتماع فی داری، غیر أنّه أخذت أندم علی ما فعلت بحیث لن‌أعود أُرید أن‌تبقی بینی و بینهم أیّ علاقة.

۴) من بین الحضور طلبت أن‌یحضر فی منزلی من یستجیب ذلک، إلّا أنّه تغلّب علیّ الندم ممّا فعلت بحیث ما عدت أُرید أن‌تبقی أیّ علاقة بینی و بینهم.

■■ عیّن الأصحّ و الأدقّ فی الترجمة (۶۹۰ – ۶۸۱):

۶۸۱. «المرسلة الصحافیة تسمح القارئ بالتحکّم فی الوقت و المضمون.»:

۱) خبرنگار مطبوعاتی اجازه سیطره بر زمان و محتوا را برای خوانندگان محفوظ می‌دارد.

۲) خبرنگار مطبوعاتی امکان در اختیار داشتن زمان و محتوا را برای خواننده فراهم می‌نماید.

۳) هر بسته پستی مطبوعاتی امکان در اختیار داشتن زمان و محتوا را برای همه فراهم می‌کند.

۴) نوشته مطبوعاتی این اجازه را به خواننده می‌دهد که زمان و محتوا را در اختیار خود داشته باشد.

۶۸۲. «لو خُیِّرت بین القوّة علی کتابة الشعر و ما فی الشعر غیر المکتوب من الهیام، لاخترت الهیام فهو خیرٌ من الشعر.». الغرض من العبارة ....

۱) مرجوحیّة النثر الشعریّ.

۲) ترجیح أُسلوب الحیرة.

۳) رجحان النثر العادیّ.

۴) رجحان النثر المسجّع.

۶۸۳. «ظلّ یمشِی تائهاً فما کاد یخطو خطوة حتّی رأی منظراً عجباً، فاللّسان لم‌یلبث أن‌انعقد و الریق لم‌یلبث أن‌جفّ.»
۱) همچنان حیران و سرگردان راه می‌رفت، هنوز یک گام برنداشته بود که منظره عجیبی دید، آنگاه زبان بند آمد و دهان خشکید.
۲) حیران و سرگردان راه می‌پیمود که پس از یک گام چشمانش به منظره شگفت‌انگیزی افتاد، آنگاه زبانش بند آمد و آب دهانش خشکید.
۳) همان طور که با نگرانی راه می‌رفت، به محض اینکه گامی برداشت با منظره عجیبی مواجه شد، که زبان او را بند آورد و آب دهان او را خشکاند.
۴) با نگرانی و سرگردانی راه می‌پیمود ولی هنوز یک گام برنداشته بود که با منظره شگفت‌انگیزی مواجه شد، که زبان او را بند آورد و آب دهان را خشکاند.

۶۸۴. «أخذت الطفلة تبِکی و عیناها تختلج کالزئبق المترجرج؛ فبدت دلائل العجز و الیأس علی محیّاها الوسیم.»:
۱) کودک شروع به گریستن کرد در حالی که پلک چشمانش همچون جیوه لرزان می‌پرید؛ آنگاه نشانه‌های عجز و ناامیدی بر روی چهره زیبایش آشکار شد.
۲) دختر بچه به گریه پرداخت در حالی که اشک چشمانش چون صدف درخشان به نظر می‌رسید؛ و در همین حال علائم یأس و عجز بر چهره زیبایش نقش بست.
۳) طفل کوچک به گریستن پرداخت در حالی که پلکهای او همچون زنبق رنگارنگ می‌درخشید؛ و نشانه‌های ناتوانی و یأس بر صورت معصومش آشکار شد.
۴) دختربچه شروع به گریه کرد و چشمانش همچون زنبق لرزان شد؛ در همین هنگام علائم ناتوانی و یأس بر صورت محزونش نقش بست.

۶۸۵. «تطرّق المتحدّث باسم الحکومة آنذاک إلی موضوع تأجیل عملیّة طرح خمسة و عشرین بالمائة من أسهم شرکات الطیران فی اکتتاب عامّ أوّلیّ جرّاء الأزمة السیاسیة فی البلاد.»
۱) در این هنگام، سخنگوی دولت به مسأله تعلیق موافقت با قرار دادن ۲۵ درصد از سهام‌های شرکت هواپیمایی ملی در پذیره‌نویسی عمومی، به سبب بحران سیاسی حاکم بر کشور اشاره کرد.
۲) سخنگوی دولت در این هنگام به مسأله به تعویق انداختن قرار گرفتن ۱۵ درصد از سهام شرکت‌های هواپیمایی در اولین پذیره‌نویسی عمومی، به سبب بحران سیاسی در کشور پرداخت.
۳) سخنگوی دولت آنگاه به موضوع تأخیر در موافقت با حذف ۱۵ درصد از سهام‌های شرکت‌های هواپیمایی در پذیره‌نویسی اولیه، به علت بحران سیاسی حاکم بر کشور اشاره کرد.
۴) در این هنگام سخنگوی دولت به موضوع به تأخیر انداختن قراردادن ۲۵ درصد از سهام شرکت‌های هواپیمایی در پذیره‌نویسی اولیه، به علت بحران سیاسی کشور پرداخت.

۶۸۶. «تستخدم الحکومات سلطاتها التنظیمیّة لکبح انبعاثات الغازات الدفینة المسبّبة للاحتباس الحراریّ ، و لکن کیف یتأتّی لها أن‌تنقذ نفوس العالم من خطر یوشک أن‌یحیق بها.»:

۱) دولت‌ها برای جلوگیری از انتشار گازهای گلخانه‌ای که باعث گرم شدن زمین می‌شود، ابزارهای تشکیلاتی خود را به کار می‌گیرند، ولی چگونه می‌توانند جان مردم را از خطری که می‌رود آنها را دربر گیرد، برهانند.

۲) کشورهای قدرتمند تمام تشکیلات خود را برای مانع شدن از انتشار گازهای گلخانه‌ای که زمین را گرم می‌کنند به کار می‌گیرند، ولی چگونه قدرت این را دارند که مردم را از خطری که آنها را در بر گرفته است برهانند.

۳) حکومت‌ها ابزارهای تشکیلاتی خود را به کار گرفته‌اند تا مانع انتشار گازهای گلخانه‌ای شوند که باعث گرم شدن جو زمین گشته است، اما معلوم نیست چگونه می‌توانند جان مردم را از خطری که می‌رود آنها را دربر گیرد، نجات دهند.

۴) حکومت‌هایی که دارای تنظیمی تشکیلاتی هستند قدرت خود را برای جلوگیری از انتشار گازهای گلخانه‌ای به کار می‌برند تا مانع گرم شدن زمین شوند، اما چگونه می‌خواهند مردم را از خطری که آنها را احاطه کرده است، نجات دهند.

۶۸۷. «هناک دراسات مفصّلة و عدیدة صادرة من الدّول الصناعیة ذاتها، تبیّن ضخامة و مهولة الأرقام الّتی تخصّص لشراء الأسلحة، و کلّها تبیّن بالأرقام بأنّ منطقة الشرق الأوسط تستحوذ علی حصّة الأسد فیها.»:

۱) تحقیقات وسیع و بی‌شماری توسط همان کشورهای صنعتی انجام شده است که حجم عظیم و هولناک بودن آمارهایی را بیان می‌کند که به خرید اسلحه اختصاص یافته است، و همه این تحقیقات نشان می‌دهد که خاورمیانه در این زمینه از سهم بیشتری برخوردار بوده است.

۲) کشورهای صنعتی پژوهش‌های گسترده و متعددی را از طرف خود منتشر کرده‌اند که انبوه و فزونی حجم آمار و ارقامی را بیان می‌کند که به خرید اسلحه اختصاص دارد، همه این تحقیقات با ادلّه آماری نشان می‌دهند که منطقه خاورمیانه به تدریج به قدرتی بزرگ تبدیل شده است.

۳) تحقیقات مفصل و متعددی از طرف همین کشورهای صنعتی منتشر شده است که گستردگی و سرسام‌آور بودن رقم‌هایی را نشان می‌دهد که به خرید اسلحه اختصاص می‌یابد، همه این پژوهش‌ها بیانگر آن است که منطقه خاورمیانه در خرید اسلحه بیشترین سهم را دارا می‌باشد.

۴) بررسی‌های گسترده و متعددی از سوی کشورهای صنعتی دارای اسلحه منتشر شده است که حجم گسترده و تکان‌دهنده بودن میزان پول‌هایی را نشان می‌دهد که برای خرید اسلحه در نظر گرفته می‌شود، و همه این بررسی‌ها نشانگر آن است که منطقه خاورمیانه بالاترین رتبه را در این زمینه دارا می‌باشد.

۶۸۸. «يجب الحذر عند استعمال الحبوب المنوّمة، لأنّها قد تؤدّي إلى زيادة حالات الأرق، و إلى زيادة من إفرازات بعض الهرمونات، و حصيلتها ابتلاء الشخص بالتوتر النفسيّ.»:

۱) هنگام استفاده از قرص‌های خواب‌آور احتیاط را نباید از دست داد، چه این استفاده ممکن است به افزوده شدن بی‌خوابی و ترشحات هورمونی بینجامد و سرانجام به بحرانی روانی تبدیل گردد.

۲) استفاده از قرص‌های خواب‌آور باید با احتیاط و حذر توأم باشد، چه ممکن است به اضافه شدن موارد بی‌خوابی و افزایش ترشحات هورمونی منجر شود که حاصل آن بحران‌های روانی است.

۳) باید در استفاده از قرص‌های خواب‌آور احتیاط به خرج داد، زیرا ممکن است به افزایش موارد بی‌خوابی و زیاد شدن ترشح بعضی هورمونها بینجامد که نتیجه آن بحران روحی خواهد بود.

۴) در استفاده از قرص‌های خواب‌آور باید احتیاط کرد، زیرا بسا که به زیاد شدن حالات بی‌خوابی منجر شود که به ترشح برخی هورمون‌هایی می‌انجامد که نتیجه آن بحران روحی است.

۶۸۹. عيّن الصحيح:

۱) كلّ الأناشيد فيک امتداد لزيتونة زمّلتني: همه سرودها در تو امتداد زیتون‌بُنی هستند که مرا در خود پیچیده و نهان داشت.

۲) فصّلت سماء مغرقة بالأخضر ثمّ صنعت قميصي: آسمانی غرقه در سبزی از من جدا شد، سپس پیراهنی برای خود ساختم.

۳) اولئک الغامضون رفاق صباي يقبلون من الصّمت وجهاً فوجهاً: آن آدم‌های مبهم یاران خردسال من هستند که رخسار به رخسار رو به خاموشی می‌روند.

۴) المصابيح في غبش الفجر تنزف أضواء الباقية خزراً يتحدّر متئداً: چراغ‌ها در تاریک روشن صبح بازمانده روشنایی خود را بر مهره‌هایی فرو می‌ریزند که آرام فرو می‌غلتند.

۶۹۰. عيّن الصحيح:

۱) عرباتُ النّفي تجتازُ الأسوار، بين غِناء النّفي: زنان عرب که نفی می‌کنند، از باروها می‌گذرند میان فریادهای نفی‌کننده.

۲) نودّ لو أعادنا الإله إلى ضمير الغيبة الملبَّد العميق: دوست می‌داریم که ایزد با ضمیر غایب که تیره و ژرف است، ما را فرا بخواند.

۳) روما نائمة و أنا أتنصّت للفجر القادم من خلف الأبواب: رم خفته است و من به سپیده‌دمی که از پس درب‌ها وارد می‌شود، گوش فرا می‌دهم.

۴) يا إله الخصب، يا بعلاً يفضُّ التربة العاقر، يا شمس الحصيد ...: ای خدای حاصل‌خیزی، ای همسری که پرده خاک نازا را می‌تکاند، ای خورشید دروگر...

۶۷۱. گزینه ۲) «در ملأ عام» تنها در این گزینه تعریب شده است. علاوه بر آن، «المتخلّفة» در گزینه ۱ اشتباه است. در گزینه ۳ «الشعبیة» اضافه است. در گزینه ٤ زمان فعل «لم‌یتحدّ» اشتباه است.

۶۷۲. گزینه ۳) معادل صحیح «کمی اضطراب و نگرانی» و نیز زمان فعل «نخواهد رسید» تنها در گزینه ۳ درست تعریب شده است.

۶۷۳. گزینه ۲) معادل صحیح «از هیچ تلاشی فروگذار نکنیم» تنها در گزینه ۲ به طور دقیق و صحیح آمده است. در گزینه ۱ ترجمه نشده، در گزینه ٤ «لانکرّس» به معنای این است که نباید تلاش کنیم. علاوه بر آن، ترکیب وصفی «العدوان الإنسانی» و «العدوان البشری» در گزینه‌های ۱ و ۳ صحیح نمی‌باشد.

۶۷٤. گزینه ۳) «استکبار جهانی» تنها در گزینه‌های ۱ و ۳ تعریب شده است. در گزینه ۱ ضمیر «ها» در «عجزها» با توجه به اینکه مرجعش «الاستکبار» است، اشتباه می‌باشد. همچنین اتصال ضمیر «نا» به «وطننا» معنای «اقتدار ملی ما» را تغییر داده است.

۶۷۵. گزینه ۲) تنها در گزینه‌های ۱ و ۲ «استکبار جهانی» به درستی تعریب شده است. علاوه بر آن، «ابرقدرت‌ها» و «سطح جهانی» در گزینه ۲ دقیق‌تر تعریب شده است.

۶۷۶. گزینه ۳) معادل دقیق آلودگی صوتی «التلوّث الضجیجی» می‌باشد که فقط در گزینه‌های ۱ و ۳ به درستی آمده است. علاوه بر آن، در گزینه‌های ۱ و ۲ «ساکنان» تعریب نشده است، بنابراین گزینه ۳ صحیح است.

۶۷۷. گزینه ۳) معادل صحیح برای «دفن» در مورد زباله‌های هسته‌ای «طمر» می‌باشد. علاوه بر این، زمان این جمله ماضی التزامی می‌باشد که معادل صحیح عربی آن «یکون + فعل ماضی» می‌باشد که در گزینه‌های ۲ و ۳ رعایت شده است. اما در گزینه ۲ جمله «بسبب الطمر داخله» ساختار صحیح و واضحی نمی‌باشد، بنابراین گزینه ۳ را انتخاب می‌کنیم.

۶۷۸. گزینه ۱) با توجه به تعریب «پیرذهنی» به «خرف» گزینه‌های ۳ و ٤ صحیح نمی‌باشد. از طرفی، به شخصی که «اطلاع کافی» دارد «مُلِمّ» می‌گویند، بنابراین گزینه ۱ صحیح است.
گزینه ۲ نیز غلط خاصی ندارد ولی در آن نیازی به ذکر «المرضی» نبود. همچنین «المراقبة» بیشتر به معنای «کنترل کردن» است تا رعایت و مراقبت کردن از بیمار.

۶۷۹. گزینه ۱) کاهش وزن به عربی «انخفاض الوزن» است که در گزینه‌های ۱ و ۳ به طور صحیح آمده است، اما در گزینه ۳ جمع آوردن فعل «یعلمو» با وجود «النّاس» صحیح نمی‌باشد. علاوه بر آن، گزینه ۳ قبل از «الفریق» نیاز به اسم اشاره دارد.

۶۸۰. گزینه ۲) جمله «دیگر نمی‌خواهم» تنها در گزینه ۲ به درستی ترجمه شده است. هرچند که این گزینه نیز در جمله اول خیلی دقیق نمی‌باشد.

۶۸۱. گزینه ٤) «خبرنگار مطبوعاتی» در گزینه‌های ۱ و ۲ «المراسل الصحافی» می‌شود، بنابراین اشتباه ترجمه شده است. در گزینه ۳، «بسته پستی» صحیح نمی‌باشد. همچنین «القارئ» در گزینه ۳ ترجمه نشده است.

۶۸۲. گزینه ٤)

۶۸۳. گزینه ۱) در گزینه ۲، «پس از یک گام» اشتباه است. در گزینه ۳، «نگرانی» معادل مناسبی برای تائهاً نیست. همچنین در گزینه‌های ۳ و ٤ «انعقد» و «جفّ» متعدی معنا شده است، در حالی که اشتباه است.

۶۸٤. گزینه ۱) باید دقت کرد که «زئبق» با همزه به معنای «جیوه» است که تنها در گزینه ۱ به درستی ترجمه شده است. همچنین «الوسیم» به معنای «زیبا» در گزینه‌های ۳ و ٤ اشتباه ترجمه شده است.

۶۸۵. گزینه ٤ «خمسة و عشرین بالمائة» در گزینه‌های ۲ و ۳ به اشتباه «۱۵ درصد» ترجمه شده است. در گزینه ۱ نیز در ترجمه «شرکات الطیران» هواپیمایی ملی آمده است که اشتباه ترجمه شده است.

۶۸٦. گزینه ۱) «سلطاتها التنظیمیّة» به معنای ابزارهای تشکیلاتی تنها در گزینه‌های ۱ و ۳ به درستی ترجمه شده است. اما زمان فعل «تستخدم» در گزینه ۳ به درستی ترجمه نشده است. در ضمن در ترجمه آن، کلمه «معلوم نیست» جایگاهی ندارد.

۶۸۷. گزینه ۱) در گزینه ۱، زمان افعال «تخصّص» و «تستحوذ» به درستی ترجمه نشده است. علاوه بر آن، لفظ «صادرة» در ترجمه بیان نشده است. در گزینه ۲، «به تدریج به قدرتی بزرگ تبدیل شده است»، اشتباه ترجمه شده است. در گزینه ٤، «دارای اسلحه» در ترجمه اضافه ترجمه شده است. و روی هم رفته، تغییرات متعددی در ترجمه آن صورت گرفته است.

۶۸۸. گزینه ۳) در گزینه‌های ۱ و ۲، «ترشحات هورمونی» ترجمه درستی برای «افرازات بعض الهرمونات» نیست. در گزینه ٤، «قد» که برای تقلیل است، «چه بسا» معنا شده است. در ضمن لفظ «زیادة» در ترجمه آن نیامده است.

۶۸۹. گزینه ۱) لفظ «از من» در جمله عربی نبوده و نیز «پیراهنی برای خود ساختم» باید به «پیراهنم را ساختم» تبدیل شود. در گزینه ۳، «صبا» باید مصدر یعنی خردسالی ترجمه شود. در گزینه ٤ «فرو می‌غلتند» باید به «سرازیر می‌شوند» تبدیل شود.

۶۹۰. گزینه ۳) در گزینه ۱، «النفی» معنای «تبعید» می‌دهد. در گزینه ۲، «أعادنا» به معنای «برگرداند ما را» می‌باشد که ریشه «عود» است نه «دعو». در گزینه ٤، «الحصید» اسم مفعول بر وزن فعیل است که آن را اسم فاعل (دروگر) معنا کرده است. این عبارات به ترتیب از ادونیس، بدر شاکر السیاب، عبدالوهاب بیاتی و خلیل الحاوی می‌باشد.